

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

2^E JAARGANG

WOENSDAG 4 APRIL 1917

No. 66

INHOUD

	Blz.
DE TARWEVOORZIENING VAN EUROPA	245
Staatsmonopolie van Levens- en Brandverzekering	247
Voedingszorgen	249
De Rubberindustrie in Amerika	251
Financiële plannen van Minister Treub	251
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	252
MAANDCIJFERS:	
Emissies in Maart 1917	252
Inklaringen op Amsterdam	253
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	253—262
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Het secretariaat van het weekblad is gevestigd te Rotterdam, Pieter de Hooghweg 122, telefoon no. 3000.

Bijdragen en mededeelingen, den inhoud betreffende, gelieve men te zenden aan het secretariaat.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland, f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

3 APRIL 1917.

De stilte in zaken begint steeds meer op de geldmarkt te drukken. De middelen blijven overvloedig en zelfs de maandswisseling heeft geen verandering gebracht in het algemeen aanbod. De rente van particulier disconto liep verder terug en daalde van 1¼ à 1½ pCt. tot circa 1¼ pCt. Prolongatie noteerde 2½ pCt.

De wisselmarkt was eveneens zeer stil. De stemming was flauw en bijna alle koersen liepen tamelijk sterk terug.

* * *

Middelerwijl trekken de internationale gebeurtenissen weder in toenemende mate de aandacht. Bestond aanvankelijk omtrent Amerika's houding nog eenige onzekerheid, het voorstel thans door Wilson aan het Congres gedaan heft deze onzekerheid op. Aan den anderen kant blijkt uit de uitlatingen van v. Bethmann-Hollweg en de door graaf Czernin ontwikkelde denkbeelden nopens een conferentie der oorlogvoerenden wederom van de geneigdheid der centrale mogendheden tot vredesonderhandelingen, in de eerste plaats met Rusland.

De vermindering van het broodrantsoen, reeds eenigen tijd gevreesd, is thans met ingang van j.l. Maandag werkelijkheid geworden. De officiële bekendmaking ging gepaard met een uiteenzetting van den huidige toestand, waaruit blijkt, dat deze voor het oogenblik hoofdzakelijk, zoo niet uitsluitend gevolg is van machtsmisbruik van Engelsche zijde. Het blijkt, dat hetzij te Halifax worden vastgehouden, hetzij door vrees hiervoor van uitvaren uit Amerika worden weerhouden 9 schepen met 55.000 ton tarwe en 8.500 ton bloem, terwijl nog in Engelsche havens liggen twee schepen met 10.000 ton tarwe en 4000 ton rogge.

DE TARWEVOORZIENING VAN EUROPA.

In het nummer van dit blad van 29 November 1916, schrijvende over de graanvoorziening van Europa, wezen wij op het gebrek aan belangstelling bij een zeer groot gedeelte van ons publiek voor de vele daarmede in deze moeilijke tijden verband houdende kwesties. Sedert dien datum heeft ons volk aan den lijve ondervonden, wat een tekort aan graan beteekent. Weliswaar is het woord „tekort” voor den tegenwoordigen toestand, wat tarwe betreft, gelukkig eigenlijk nog niet van toepassing en hebben wij ons, dank zij verschillende zuinigheidsmaatregelen, nog vrij goed weten te behelpen, doch de broodkaarten met hare algemeene rantsoeneering, alsmede de menging van het tarwemeel met andere meelsoorten, hebben de kwestie der graanvoorziening toch meer gemaakt tot een onderwerp van algemeene belangstelling. Ook het „tekort” (want hier is dit woord wel degelijk op zijne plaats) aan veevoeder heeft zich buiten de kringen der eigenlijke veehouders duidelijk doen gevoelen. Al wie voor zijn genoegen of in verband met hunne nuttigheid voor den mensch kippen, konijnen, paarden, honden of andere huisdieren houdt, ondervindt moeilijkheden bij de aanschaffing van voldoende voedsel voor zijne dieren en ontvangt in de meeste gevallen, ondanks een uitgebreid stelsel van formaliteiten, slechts een beperkt percentage van de hoeveelheden graan of graanproducten, die hij anders steeds zonder moeite kon verkrijgen. Grootendeels is deze toestand het directe gevolg van maatregelen, genomen door de oorlogvoerende landen, in welke nabijheid Nederland ligt, en die den aanvoer naar onze havens belemmeren, welke maatregelen meestal worden ingegeven door militaire overwegingen, gericht tegen den vijand van het land, dat ze uitvaardigt. Behalve door deze belemmerende maatregelen echter blijft het gebrek aan beschikbare scheepsruimte, welk gebrek nog voortdurend ernstiger wordt, een groote hinderpaal bij de voorziening ook van ons land. Reeds in ons artikel van 29 November werd gewezen op den wedstrijd der Europeesche volken om zich een voldoende gedeelte te verzeeken van de in de uitvoerlanden beschikbare hoeveelheden graan. Meer en meer heeft zich daarnaast ontwikkeld de wedstrijd in het verkrijgen van scheepsruimte en het vraagstuk der graanvoorziening

is in steeds meerdere mate een transportvraagstuk geworden. Directe aanleiding tot onze beschouwing waren indertijd de toenmalige geruchten omtrent een te verwachten uitvoerverbod van tarwe en maïs uit Argentinië. Gelukkig zijn die geruchten toen ongegrond gebleken. In de vorige week echter berichtte Reuter, dat nu werkelijk de uitvoer van graan uit Noord-Amerika was verboden. Weliswaar bleek later, dat dit verbod slechts betreft den uitvoer van tarwe en meel, en nadere berichten omtrent den vorm van het verbod dienen nog te worden afgewacht, doch ook hierin ligt gereede aanleiding om na te gaan hoe de toestand zich sedert November heeft ontwikkeld.

Toen voor het eerst sprake was van een Argentijnsch uitvoerverbod en ook in Noord-Amerika aangedrongen werd op een beperking van den tarweuitvoer, verkeerde men onder den indruk van zeer ongunstige cogstvooruitzichten in Argentinië tengevolge van droogte en sprinkhanenplaag en lage opbrengst-ramingen in Noord-Amerika. Kort daarna verbeterde echter het weder in Argentinië. Juist op tijd voor de te velde staande maïs kwam een einde aan den langen tijd van droogte en in de zuidelijker districten profiteerde ook nog de tarwe van den regen. Spoedig waren de berichten van meer optimistischen aard. Weliswaar was er nog sprake van een uitvoerrecht, doch nu de prijs van het graan eigenlijk eene bijkomstige zaak is en slechts aandacht geschonken wordt aan de wijze, waarop voldoende hoeveelheden kunnen worden aangevoerd, zoude zulk een recht niet den uitvoer hebben beperkt, doch slechts een fiscaal karakter hebben gedragen. Het uitvoerrecht is echter evenmin als het uitvoerverbod tot stand gekomen en gedurende de wintermaanden bleven de berichten uit Argentinië weliswaar wijzen op eene beperkte opbrengst van tarwe en maïs, doch het nu aangekondigde uitvoerverbod van tarwe komt zeer onverwachts. Eerder had men van Noord-Amerika eene sterke vermindering van den uitvoer verwacht. Wel is reeds lang gebleken, dat de berekeningen van den bekenden Amerikaanschen expert Snow, die in September 1916 waren bekend gemaakt, veel te pessimistisch zijn geweest. Van Engelsche zijde is zelfs beweerd, dat zijne meening was beïnvloed door Duitsch geld en hoewel wij natuurlijk aan zulke stoute beweringen geen geloof hechten, is in den tegenwoordigen tijd van wederzijdsche verdachtmakingen de beschuldiging wel te verklaren uit de sterke misrekening, waaraan de heer Snow zich dit jaar heeft schuldig gemaakt. Hij voorspelde, dat in het seizoen 1916/1917 uit de Vereenigde Staten slechts 2,1 miljoen ton tarwe zou kunnen worden uitgevoerd (tegen 6,5 miljoen in 1915/1916) en 2,6 miljoen ton uit Canada (tegen 6,1 miljoen in 1915/1916). Tezamen met de ongunstige Argentijnsche verwachtingen lag in deze taxatie dus in het najaar van 1916 meer dan voldoende grond tot groote ongerustheid, ofschoon de zeer aanzienlijke in Australië voor export beschikbare hoeveelheid en de goede vooruitzichten in Britsch-Indië reeds bekend waren, evenals trouwens de groote bezwaren verbonden aan den aanvoer uit die ver verwijderde landen. De regen in Argentinië en de meer geruststellende rapporten omtrent de tarweopbrengst in dat land bracht echter eenige ontspanning en toen later bleek, dat de door Snow gepubliceerde cijfers te ongunstig waren, verminderde allengs de ongerustheid. De officiële Noord-Amerikaansche cijfers omtrent de tarweopbrengst in dat land bleken aanzienlijk hooger te zijn dan de vroegere ramingen, die den heer Snow tot basis zijner berekeningen hadden gediend. Ook het Canadeesche resultaat bleek beter te zijn dan gevreesd was. De verschepingen van tarwe uit beide landen naar Europa waren dan ook in de eerste 7 maanden van het seizoen, 1 Juli tot 1 Februari, van grooten omvang. Voor de Vereenigde Staten bedroegen zij in die periode 3,25 miljoen ton, (slechts een half miljoen ton minder dan in het overeenkomstig tijdperk van het vorige jaar), voor Canada 3,5 miljoen ton. Hieruit blijkt reeds, dat indertijd de

heer Snow de plank mis sloeg, toen hij den totalen uitvoer voor beide landen tezamen in 1916/1917 schatte op 4,7 miljoen ton. Hoe groot de fout in zijne berekening wel is geweest, zal eerst in Juli met zekerheid bekend zijn. Eene op vrij betrouwbare gegevens gebaseerde berekening kan echter ook nu reeds worden gemaakt. Gegrond op de zichtbare voorraden van tarwe op 1 Februari in de Vereenigde Staten en Canada wordt in de resteerende 5 maanden van het seizoen, na reserveering van voldoende hoeveelheden voor de eigen consumptie der uitvoerlanden, den nieuwen uitzaai en het gewone transport naar het nieuwe seizoen, een export verwacht in beide landen van 1,7 en 2,6 miljoen ton. Als deze berekening juist is, zal de uitvoer uit de Noord-Amerikaansche landen in het tegenwoordige seizoen dus circa 1,5 miljoen ton ten achter blijven bij het vorige jaar. Als overschot voor uitvoer van den nieuwen oogst van Argentinië was in de laatste maanden ongeveer een miljoen ton opgegeven. In het seizoen 1 Juli 1916 tot 1 Juli 1917 mochten volgens die berekening verschepingen worden verwacht van circa een half miljoen ton nieuwe Argentijnsche tarwe (de oogst komt in Argentinië binnen in December/Januari). In het seizoen 1915/1916 was uit Argentinië 1,7 miljoen ton tarwe uitgevoerd en aannemende, dat de verschepingen in de eerste 6 maanden van 1916/1917 op denzelfden voet zijn voortgezet, komt men dus op circa 1,3 miljoen ton voor het tegenwoordige seizoen. Het gezamenlijk tekort van Noord- en Zuid-Amerika wordt daardoor dus gebracht op 1,9 miljoen ton. Tegenover dit tekort stond echter de zeer groote in Australië beschikbare hoeveelheid tarwe. Verder wordt gedurende het seizoen 1916/1917 in alle tarweïnvorende Europeesche landen van regeeringswege bezuinigd op het tarweverbruik, welke bezuiniging, die in vele landen zeer streng wordt toegepast, zonder overdrijving op 15 pCt. mag worden geschat. In Engeland meent men voor dat land alleen te mogen hopen op eene besparing in den invoer van meer dan een miljoen ton, bij een gemiddelden jaarlijkschen invoer gedurende de laatste jaren voor den oorlog van circa 5,5 miljoen ton. Gerekend naar den gezamenlijken Europeeschen invoer in 1915/1916 van circa 16,5 miljoen ton beteekent eene besparing van 15 pCt. reeds eene vermindering in de behoeften van ongeveer 2,4 miljoen ton, die het zoeven berekende tekort met een half miljoen ton overtreft en dus ook nog opweegt tegen de hoeveelheid van een half miljoen ton, waarmede de tarweopbrengst der Europeesche landen (de Centrale Rijken, Rusland en Roemenië niet meegerekend) van 1916 achterbleef bij die van 1915. Wanneer dus slechts de bezuinigingsmaatregelen met kracht blijven gehandhaafd en de aanvoer van Australië niet te bezwaarlijk zou blijken, scheen tot voor korten tijd de toekomst niet zoo donker, dat voor ongerustheid aanleiding was. Plotseling echter is ons nu het Argentijnsch uitvoerverbod van tarwe komen opschrikken. Een groote tarweleverancier, die vooral in de voorjaarsmaanden, wanneer de uitvoer der Noord-Amerikaansche landen pleegt af te nemen, voor Europa van groote beteekenis is, gaat daarmede verloren. Waar met zooveel onbekenden moet worden gerekend, is niet vast te stellen, in hoeverre dit uitvoerverbod voor de Europeesche tarweïnvorende landen, waaronder Nederland, de tarwevoorziening in gevaar zal brengen. Veel zal afhangen van de resultaten der bezuiniging in Engeland, waarvan men in dat land gouden bergen verwacht, alsook van de hoeveelheid tarwe, die uit Australië Europa bereikt. Gegevens hierover, alsook over den in Engeland beschikbaren tarwevoorraad, worden zorgvuldig geheim gehouden, doch terdege zal ook in ons land rekening dienen te worden gehouden met het feit, dat althans een der grootste tarweleveranciers Europa verder aan zijn lot overlaat, zonder dat zijne plaats door een ander kan worden ingenomen. Naar alle waarschijnlijkheid zal nu

van de uitvoer-capaciteit der Noord-Amerikaansche landen nog meer worden gevergd, dan tot nog toe reeds het geval was en wie weet, hoe lang zij daartegen nog bestand zal zijn. Zoo sterk mogelijke bezuiniging schijnt in ieder geval geboden om het einde van het tegenwoordige oogstjaar te bereiken, welke noodzakelijkheid voor ons land nog bijzonder geldt door de moeilijkheden, die onze aanvoer in de laatste weken weder van Entente-zijde ondervindt. De tot nog toe vermelde cijfers bereikten ons grootendeels door Engelsche bladen, doch voorzover te controleeren valt, zijn zij niet te optimistisch aangenomen. Mocht dit echter wel tot zekere hoogte het geval zijn, zeer zeker is het echter ook mogelijk naar de andere zijde te overdrijven, zooals het Deutsche Weltwirtschaftliche Archiv doet, dat in zijn Maartnummer, natuurlijk zonder rekening te houden met het Argentijnsche uitvoerverbod en als voor Europa beschikbaar rekenende de geheele in Australië voor uitvoer overblijvende hoeveelheid, komt tot een tarwe-tekort van 3,65 millioen ton. Als uitvoer-overschot van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en Canada tezamen neemt dit blad slechts aan 1,9 millioen ton van den oogst van 1916. Voor Argentinië werd voor 1917 zelfs in het geheel geen overschot voor uitvoer aangenomen. Weliswaar wordt 6,75 millioen ton aangenomen als overschot van den vorigen oogst in alle uitvoerlanden tezamen, doch daar in deze hoeveelheid medegedeld is het groote van den vorigen Australischen oogst onverscheppt gebleven gedeelte, blijft voor de Noord-Amerikaansche landen zoo weinig over, dat uit het feit, dat deze laatste tot 1 Februari reeds 6,75 millioen ton uitvoerden, blijkt, dat de Deutsche berekening onjuist is. Eigenlijk wekt het nog verbazing; dat bij geheele wegcijfering voor 1916/1917 van Argentinië en bij zulk eene lage taxatie van den Noord-Amerikaanschen uitvoer, het Weltwirtschaftliche Archiv slechts komt tot een tekort van 3,65 millioen ton. De oorzaak daarvan ligt in het feit, dat de geheele in Australië beschikbare hoeveelheid tarwe wordt beschouwd als bruikbaar tot dekking der Europeesche behoeften. Dat is omgekeerd wel zeer optimistisch omtrent de verschepingsmogelijkheden.

Intusschen; wat van dit alles zij, vooral sedert het Argentijnsche uitvoerverbod is uitgevaardigd, zal in Europa waarlijk niet met een overvloed van tarwe mogen worden gerekend, al is het omgekeerd, vooral wanneer de behoeften door sterke bezuiniging kunstmatig met 15 pCt. worden verminderd, zeer de vraag, of werkelijk van een tekort kan worden gesproken. De omvang der gevolgen van de moeilijkheden bij de voorziening van Europa hangt in hooge mate af van de vervoersmogelijkheid der tarwe uit de uitvoerlanden, vooral uit Australië en Britsch-Indië. Eene sterke vermeerdering van de verliezen door den duikbootoorlog zou natuurlijk den toestand kunnen verergeren. Aan den anderen kant is aan de toegepaste bezuinigingsmaatregelen het nadeel verbonden, dat zij in vele gevallen beteekenen het gebruik als menscheijk voedsel van artikelen, die anders voor het vee worden gebruikt; zij verscherpen dus den veevoedernood. Wanneer het percentage der uit de tarwe vervaardigde bloem wordt verhoogd, dan vermindert daardoor de hoeveelheid afvalproducten, die als veevoeder dienen. Menging van tarwebloem met bloem van maïs, gerst of haver, zooals geschiedt in Engeland en ook voor Nederland schijnt te worden overwogen, vermindert de beschikbare hoeveelheid voedergraan en verplaatst dus slechts den nood. Dit bezwaar geldt echter in het bijzonder voor Nederland, dat gelijk bekend in den aanvoer van veevoeder dermate door de maatregelen der oorlogvoerende Staten wordt belemmerd. In het algemeen toch zijn de voorraden voedergraan, vooral maïs, in de uitvoerlanden niet van dien aard, dat reeds van een tekort kan worden gesproken. Buiten ons land wordt dus de aanvoer van voedergraan vrijwel geheel beheerscht door het transportvraagstuk.

2 April 1917.

J. S.

STAATSMONOPOLIE VAN LEVENS- EN BRANDVERZEKERING.

Toen Minister Treub op het einde van de Kamerzitting van Donderdag 29 Maart mededeelde, dat hij plannen in zich omdroeg het levens- en het brandverzekeringsbedrijf tot een staatsmonopolie te maken, zetten de weinige afgevaardigden die dit aanhoorden groote oogen op.

En met recht! Monopolisatie van bedrijven als deze zou namelijk een maatregel van zulk eene ingrijpende beteekenis zijn, dat het niet te verwonderen valt, dat men er van opkeek. Voor hen echter, die zich in verzekeringskringen bewegen, heeft deze gedachte niets nieuws. In de buitenlandsche vakbladen is de Staatsmonopolisatie van het verzekeringswezen niet van de lucht. Zooals Professor Ehrenberg terecht opmerkte in zijn rede, gehouden op 2 Februari j.l. in de Universiteit te Leipzig (mede ten aanhoore van den koning van Saksen) was vóór den oorlog het staatsmonopolie van verzekering meer een kwestie van verzekeringspolitiek, thans echter overwegend een van financiële politiek. Stelde men zich toen de vragen: wordt de verzekering op economische basis gedreven? is het mogelijk, dat de Staat de burgers goedkooper verzekering verschafft? werken de maatschappijen niet met te groote onkosten? — thans vragen de ministers van financiën zich, met de handen in het haar af: hoe vinden wij de middelen om te voldoen aan de steeds toenemende schuldenlast door de elkaar opvolgende leeningen? uit welke bronnen zullen wij de middelen putten om in den ontzaglijk zwaren dienst dezer leeningen te voldoen? En vanzelf valt dan het oog op de verzekering. Hoe gereedelijk vindt men niet in de volksvertegenwoordiging een meerderheid, die zich gaarne aansluit bij een wetsontwerp, dat beoogt de immers zoo ruime winsten der levens- en andere verzekeringsmaatschappijen in de schatkist te doen vloeien, in stede van in de schoot der directiën en aandeelhouders dier instellingen. Men zie slechts naar de monumentale gebouwen, welke in den loop der tijden alom verzezen, (meestal zeer goede geldbeleggingen voor de maatschappijen en tot op zekere hoogte — behoudens den indruk van weelde die zij vestigen — uitstekende reclame), naar de hooge dividenden (veelal voor een aanzienlijk deel uit beleggingen, niet uit het bedrijf, verdiend op een naar verhouding zeer gering maatschappelijk kapitaal), naar de ruime provisiën, (vaak de belooning van zeer veel moeite en eindeloze overreding en besprekingen). Een minister, die het levensverzekeringsbedrijf tot den Staat wil trekken, zal dus het groote publiek wel vóór zich vinden. In Rusland gaf de minister van financiën reeds in Januari 1916 zijn voornemen te kennen het geheele verzekeringsbedrijf te monopoliseeren. Het Russische geld moest in Rusland en 't liefst in de Russische schatkist blijven. In Februari besloot de ministerraad in principe tot het monopolie, doch dit zou eerst na den oorlog in behandeling komen daar er voorshands geen geld was om de thans daar werkende maatschappijen schadeloos te stellen. Intusschen werden de bedrijven van de Deutsche maatschappijen alvast geannexeerd — omdat daar geen geld voor noodig was. Het is aan te nemen, dat het nieuwe ministerie wel eenzelfde zienswijze zal hebben en Rusland, dat nu zoo langzamerhand een model-staat gaat worden (zijn niet reeds vrouwen verkiesbaar voor het ambt van minister?) zal dus ook binnen afzienbaren tijd voor hetzelfde probleem staan, hetgeen Minister Treub volgens zijn mededeeling hier aan de orde zal stellen. Trouwens, zooals bekend, heeft Italië dit probleem al lang getracht op te lossen — doch hierover straks.

Ook in Duitschland beginnen de particuliere maatschappijen ongerust te worden. Een zorgwekkend voor-teeken in hun oog was het verbinden in Januari van dit jaar van een lid van het „Kaiserlich Aufsichtsamt” als medewerker aan het Departement van Finan-

ciën. Dit gaf te denken. En reeds gingen er stemmen op, die er voor pleitten, dat de in het begin van den oorlog door toedoen van het Duitsche Rijk in het leven geroepen „Deutsche Seeversicherungs-Gesellschaft 1914. A.G.” te Hamburg, ook na den oorlog hare werkzaamheid als mede- of herverzekeraarster zou voortzetten.

In Japan kwam ook al de staatsverzekering ter sprake, doch Japan is de eenige belligerente mogendheid, die florisseert en zich zelfs in staat ziet gesteld zijne leeningen bij groote gedeelten in te koopen, in afwijking van het leeningsplan, dat slechts spreekt van aflossing door uitloting — en in Japan ging de zaak in de doofpot. Om niet te spreken van Uruguay waar ook al sedert ettelijke jaren een staatsverzekeringsinstituut is opgericht.

We noemden daareven Italië. Dat is een heel geval geweest met die staatsverzekering in Italië. Daarom zullen we hierbij even uitvoeriger zijn. De geestelijke vader van de staatsmonopoliseering aldaar is de vroegere minister van Handel, Nitti, trouw terzijde gestaan door den toenmaligen premier Giolitti. Wat Nitti wilde was zeer eenvoudig. In April 1911 kondigde hij aan, dat hij van plan was het levensverzekeringsbedrijf te monopoliseeren. De winsten zouden komen ten bate van de ouderdoms- en invaliditeitsverzekering. Van een nader te bepalen tijdstip af zou het de maatschappijen (er werkten in Italië 38 binnen- en 28 buitenlandse maatschappijen) niet meer geoorloofd zijn nieuwe contracten te sluiten. De maatschappijen konden bij den Staat geen aanspraak doen gelden op schadevergoeding. En de rechtbanken mochten eischen tot betaling uit dezen hoofde niet ontvankelijk verklaren! Voorts zou het verboden zijn aan Italianen zich buitenlands te verzekeren. Een storm van protest ging op, natuurlijk niet het minst van den kant der gedupeerde maatschappijen. Want men moet zich goed voorstellen wat het beteekent wanneer een maatschappij opeens van hooger hand gedwongen wordt hare zaken stop te zetten. De mathematische grondslag kan daarbij in zooverre aan het wankelen gebracht worden, dat het aantal verzekerden, hetwelk dan voortdurend afneemt, te gering wordt om daarop met eenige zekerheid de toekomstige uitkeeringen te kunnen baseeren, nog afgezien van het te loor gaan van een door de inspanning van vele jaren opgebouwde organisatie, waarvan de kosten dikwijls ook voor een deel eerst in de toekomst goedge maakt zouden worden. Ook de onkosten voor de instandhouding van de organisatie, benodigd voor het afwikkelen van de loopende zaken, beginnen onevenredig zwaar te drukken. Van eenige vergoeding van staatswege voor de onteigening werd in het wetsontwerp niet gesproken. Onder deze omstandigheden waren de protesten te zeer geargumenteed, dan dat zij onaanbehoord konden blijven. Wel ging de linkerzijde van de Kamer trouw met den minister mede, doch de oppositie deed zich ook gelden en het wetsontwerp — dat trouwens in hooge mate een politieke kwestie was — bleef liggen tot Mei van het volgend jaar en onderging wijzigingen. Het zou — alhoewel interessant — te ver voeren deze wijzigingen en nog andere details hier nader te behandelen. De kern van de zaak is, dat de concessies nog niet voldeden, voornamelijk niet aan de buitenlandse maatschappijen. En toen het er naar uit begon te zien, dat de wet er toch door zou komen, kwamen de vertoogen eerst recht los. De Fransche Maatschappijen wisten te bewerken, dat de „Chambre Syndicale des Agents” in Parijs voorloopig geen toestemming gaf voor de noteering van Italiaansche fondsen op de Parijsche beurs. De Italiaansche rente liep terug. Achter de Fransche Maatschappijen stonden de Fransche bankiers en zonder deze kon Italië het nog niet stellen. (De oorlog in Tripoli moest ook bekostigd worden). Giolitti zond zijn schoonzoon naar Parijs om de agitatie te bezweeren. Het hielp niet. Het „Verband Deutscher Lebens-

versicherungs Gesellschaften” te zamen met de „Ver-einigung der Deutschen Privatversicherer” requesteerde aan de regeering. De „Münchener Rück” als oprichtster en herverzekeraarster van de in verdrukking gekomen „Alleanza” te Genua, verzocht aan den staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken hare bezwaren naar Rome over te brengen. De Engelsche, Oostenrijksche en Amerikaansche regeeringen gaven ook aan Italië langs diplomatieken weg te kennen, dat zij de eischen tot behoorlijke schadevergoeding, gesteld door de buitenlandse maatschappijen, rechtvaardig achtten. De „Aeltesten der Kaufmannschaft” stelden zich in 't gareel en verzochten den Rijkskanselier te protesteeren. Het slot van de zaak was, dat de Italiaansche regeering een weinig water in haar wijn deed. Het werd de maatschappijen toegestaan desgewenscht nog tien jaar haar bedrijf voort te zetten, doch zij moesten dan 40 pCt. bij de staatsinstelling „Istituto Nazionale” herverzekeren, en de helft van de premiën in Italiaansche Staatsfondsen beleggen. Ook konden zij haar portefeuille overdoen. Dit werd door vele gedaan. In totaal werd er een bedrag van ca. 27.000.000 Lire voor betaald. De Staat kon hierdoor (in Januari 1913) zijn bedrijf aanvangen met een verzekerd bedrag van 500 millioen lire, hetgeen zij spoedig door meerdere overnamen op een milliard hoopte te kunnen brengen. Neemt men in aanmerking, dat het totaal in Italië verzekerd bedrag 2 milliard is, dan was dit een mooi begin. In November 1913 verscheen een verslag over de eerste elf maanden. De resultaten? Ze schijnen pover te zijn. Winsten waren niet behaald: De toename aan verzekerd kapitaal bij het Istituto bleek veel geringer te zijn dan voordien bij de gezamenlijke maatschappijen. In November van het volgend jaar was nog steeds geen balans gepubliceerd. Ook toen Italië nog niet in oorlog was waren er teekenen, dat bij het publiek al reeds het vertrouwen in een instelling, die zoo innig verbonden was met de politiek der regeering begon te wankelen. Men vreesde, dat wanneer het land in oorlog zou komen, er een groote kans zou bestaan, dat de gelden van de verzekerden mede zouden moeten dienen ter financiering van de oorlogskosten. Bij de oprichting was de zaak op grooten voet opgezet. Niet noodig werd het geacht een uitgebreide agenten-organisatie te stichten, doch men volstond met den agenten een minimum-productie voor te schrijven, in de meening, dat deze gemakkelijk bereikt zou worden bij een staats-instituut met monopolie. Deze hoop werd echter niet bevestigd. Door den oorlog stond de staatsverzekering trouwens bijna geheel stil, waarbij 25 pCt. der ontvangen premiën aan bedrijfskosten weggingen. Van batige saldi ten behoeve van de ouderdoms- en invaliditeitsverzekering is dan ook geen sprake. Integendeel, vroeger had de Staat inkomsten aan zegelkosten en belastingen, thans wordt in vakkringen het deficit der Staatsinstelling, inclusieve de nog benodigde toevoeging aan de wiskundige reserve op 35 à 40 millioen geschat. Salandra en zijn groep waren nimmer voor het staatsmonopolie te vinden en men verwacht, dat hij bij het eindigen van den oorlog doeltreffende maatregelen zal nemen om verbetering te brengen in den slechten toestand waarin het levensverzekeringsbedrijf in Italië verkeert. Men spreekt zelfs van opheffing van het monopolie.

Ongetwijfeld staan minister Treub de bedroevende gevolgen van de staatsverzekering in Italië voor oogen. Althans zei hij in December 1914 in de Kamer, sprekend over de belasting op het gebouwd, volgens zijn voorstel te heffen naar het bedrag waarvoor de gebouwen tegen brandschade verzekerd zouden zijn: „Om de particuliere verzekeringen niet onmogelijk te maken — ik wil niet zoover gaan als men in Italië is gegaan ten opzichte van de levensverzekering, dit gaat te ver ¹⁾ — heb ik opdracht gegeven om zoodanig te doen, dat het een verplichte herverzekering zal zijn van 50 pCt. bij een te stichten Staatsinstelling.” In-

¹⁾ Spatieering dezerzijds.

derdaad is het de vraag of het aan Italië ligt, dat voorschands de monopolisatie daar een mislukking is geweest en of niet veeleer de kern van de questie is, dat speciaal de levensverzekering — zonder verzekeringsdwang — zich niet tot monopoliseering leent.

* * *

J. M.

In verband met bovenstaand artikel en om het belang der zaak kan het zijn nut hebben hieronder aan te halen wat, naar de officiële Handelingen, minister *T r e u b* terzake gezegd heeft.

Na gewezen te hebben op de belangrijke financiële offers, die gevegd zullen worden, en op de noodzakelijkheid niet voor ingrijpende maatregelen terug te deinzen, vervolgde de Minister:

„En wanneer dan de nieuwe belastingen, die onvermijdelijk zijn, zullen moeten strekken voor verschillende sociale uitgaven, voor uitgaven op het gebied van onderwijs, voor uitgaven op het gebied van de bevordering der industrie en voor andere uitgaven, welke ik hier niet met name behoeft te noemen, dan moet de versterking van de inkomsten voor een snellere aflossing van de leeningen, dan in 40 of 50 jaren uit anderen hoofde komen.

„Nu heb ik gezocht naar een middel, om die andere uitgaven te bestrijden en daarbij heb ik gedacht aan den aandrang, welke herhaalde malen van uit deze en ook van uit de andere Kamer op de Regeering is uitgeoefend, namelijk om om te zien naar de instelling van rijksmonopolies.

„In het algemeen ben ik van oordeel, dat monopolies, gelijk men ze in andere landen heeft, voor Nederland niet dienstig zijn. Ik zou niet gaarne komen tot een tabaksmonopolie, of tot een alcoholmonopolie. Ik geloof, dat dergelijke voorstellen weinig instemming zouden vinden en te recht, omdat zij bij onze toestanden niet passen.

„Maar er is één onderdeel van het bedrijfsleven, dat men — al deze dingen hebben natuurlijk bezwaren — maar dan toch zonder bezwaar van te diep in te grijpen, in ons algemeen economisch leven, aan den Staat kan trekken, en dat is het verzekeringswezen.

„Ik stel mij dus ook voor om binnen enkele dagen zelfs te benoemen een tweetal zeer kleine commissiën, niet staatscommissiën, maar kleine ministerieele commissiën, om mij persoonlijk voor te lichten, ten einde binnen den kortst mogelijken tijd bij de Tweede Kamer te kunnen komen met een voorstel tot het brengen van het geheele levensverzekerings- en het geheele brandverzekeringsbedrijf aan den Staat.

„Op dit oogenblik durf ik niet cijfers te noemen omtrent hetgeen een dergelijke nationaliseering zal opbrengen, maar mijn bedoeling hiermede is om de opbrengst van dergelijk staatsbedrijf uitsluitend te bestemmen voor snellere aflossing van de oorlogsleeningen. En ik maak mij sterk, dat, wanneer de Kamer met dergelijk voorstel zal willen medegaan, dan de termijn van volledige aflossing heel wat vroeger zal zijn aangebroken dan de geachte afgevaardigde uit Gorinchem zoo aanstonds stelde.”

Na enkele woorden ter rechtvaardiging van het mededeelen van zoo ingrijpende plannen op dat oogenblik, vervolgde de Minister:

„Nu wijs ik er op, dat wat ik op dit oogenblik als perspectief in het vooruitzicht stel, zooals aan de Kamer natuurlijk bekend is, wat de levensverzekering betreft werkelijkheid is in Italië. Maar afgezien van wat de werkelijkheid is, ik ben overtuigd, dat het geen jaar na het eind van den oorlog zal duren, of er is geen land in Europa, ik zeg niet, dat niet dit voorbeeld zal volgen, maar wel, niet verplicht zal zijn ongeveer hetzelfde te doen als door mij wordt in uitzicht gesteld en nog veel verder te gaan.

„Het ligt zoo voor de hand — ik zou dit nog wel nader kunnen demonstreeren, maar ik doe dit om verschillende redenen niet —, waarom men in oorlog-

voerende landen, waar men groote oorlogsleeningen heeft, haast wel niet anders zal kunnen doen dan dezen weg opgaan.”

VOEDINGSZORGEN.

Men schrijft ons:

De Minister „houdt er zich intusschen van verzekerd onder alle omstandigheden nijpend gebrek aan levensmiddelen te kunnen voorkomen, zij het dan ook, dat de bevolking zich in het gebruik van sommige voedingsmiddelen zal moeten beperken en hare gewone wijze van voeding ingrijpende veranderingen zal moeten ondergaan.” Het is nauwelijks een maand geleden, dat deze woorden in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag nopens het 80-miljoen-ontwerp werden neergeschreven, en nog geen maand, dat in de Tweede Kamer naar de draagwijdte der zinsnede werd geïnformeerd, en op beide momenten heeft wel zoo goed als niemand verwacht, dat de eisch van beperking in het gebruik van sommige voedingsmiddelen en het wijzigen van voedingsgewoonten reeds zóó spoedig in de practijk zou worden gesteld, als thans noodig is gebleken. Het is waar, ook bij de behandeling van het 80-miljoen-ontwerp in de Tweede Kamer kon men reeds een wijziging in één der voedingsgewoonten waarnemen, omdat de vorst den aanvoer van aardappelen belette en men in breeden kring zich een voeding met rijst had te getroosten. Maar deze wijziging was er slechts eene voor enkele dagen, werd allerwegen verwacht en gehoopt — en hoe moeizaam werd zelfs deze verandering van korten duur gedragen! voedingsgewoonten te veranderen, — de sinds enkele dagen in werking zijnde Centrale Keukens weten er van mee te praten, hoeveel voeten dat in de aarde heeft. De witvleezige aardappelen, die gedistribueerd worden, zijn allerminst een ideaal voedsel en ver daarboven is een goede rijstschotel te prefereren — maar op dagen dat er aardappelen zijn, hebben de keukens geen handen genoeg om de aanvragers te helpen, terwijl wanneer er rijst is, men den voorraad niet kwijt kan.

Zou het publiek, dat een korte wijziging uiterst noode droeg, met meer gelijkmoedigheid in een duurzame beperking van voedingsmiddelen berusten? Wie, die het verwachten durft? En toch zal het moeten. Zooals de zaken er nu voorstaan, komt men er niet meer als men de oude paden blijft volgen. De inperking van het broodgebruik, die deze week is aangevangen, is slechts de eerste stap op een langen weg, waarvan het verloop en het einde nog niet te voorzien zijn. Blijft aanvoer van graan achterwege, dan zal ook het nu ingevoerde broodrantsoen nog verlaagd moeten worden, zoo men den nieuwer oogst wil halen. Het tot dusverre geldende rantsoen vereischte, naar hier ter plaatse voor eenigen tijd is becijferd ¹⁾, per week 14.300.000 K.G. tarwe en rogge tegen 18.000.000 K.G. in normale tijden. Het nieuwe rantsoen op 2 April j.l. ingegaan, bepaalt, dat de 14.300.000 K.G. zullen strekken voor 9 dagen, en beperkt het wekelijksch verbruik bijgevolg tot 11.100.000 K.G. of per maand tot 45.000 ton. In het gunstigste geval is er met ingang van September tarwe en rogge van den nieuwen eigen oogst te verwachten; tot dien datum is dus 225.000 ton tarwe en rogge noodig. Op 1 Februari was er, volgens de mededeelingen van den minister in de Tweede Kamer, van genoemde artikelen en aan meel ca. 150.000 ton aanwezig. Van 27 Januari tot 24 Maart dezes jaars is er (volgens de statistiek van de Ec. Stat. Ber.) aan tarwe en rogge 48.019 ton en aan tarvemeel 785 ton ingevoerd, dus ten naasten bij 50.000 ton. Dat maakt met de bovenvermelde 150.000 ton in totaal 200.000 ton. Maar van 1 Februari tot 1 April zijn ruim 110.000 ton verbruikt, zoodat thans niet meer dan 90.000 ton ter beschikking staan. Opdat deze voorraad langer zal strekken, wordt in het meel 30 pCt. aardappelmeel gebakken. Er zijn voor de nieuwe campagne 8.200.000 H.L. aardappelen vermalen en in de nacampanje ver-

¹⁾ Econ. Stat. Ber., Nr. 61.

moedelijk nog 1.000.000 H.L., zoodat er een groote 900.000 balen meel geproduceerd zullen zijn. Het vorige jaar zijn er 400.000 balen voor binnenlandsch verbruik gereserveerd, die dus als het normale gebruik kunnen aangemerkt worden. Momenteel ontvangen de aardappelmeel verwerkende industrieën (textiel- en wolnijverheid, glucosefabrieken, sago- en pakjesmeelfabrieken) 50 pCt. van het normale quantum, en een verdere rantsoeneering zal wel zeer bezwaarlijk zijn zoo men grootewerkloosheid wil voorkomen. Uit een en ander is de gevolgtrekking te maken, dat voor de broodbereiding in geen geval meer dan 600.000 balen of 60.000 ton ter beschikking zullen staan. Als grondstof voor brood zullen we in totaal dus momenteel een 150.000 ton tarwe, rogge of aardappelmeel hebben, d.i. voor nog geen drie en een halve maand. Er is bijgevolg geen sprake van, dat we bij behoud van het ingekrompen rantsoen den nieuwen oogst zullen halen, indien aanvoeren van graan achterwege blijven.

Bij de vorenstaande berekening is niet in aanmerking genomen, dat in het bruinbrood $7\frac{1}{2}$ pCt. tarwemelen of tarwegrind worden verwerkt en dat desnoods ook het meelgebruik in de biscuits- en koekfabrieken nog zou kunnen verminderd worden. Echter bleef daartegenover eveneens buiten bespreking, dat de arbeiders, die zwaar werk verrichten, aanvullingsbroodkaarten kunnen bekomen — de mijnwerkers zelfs 3 kaarten — en dat uit dezen hoofde het verbruik weer stijgt. De beide factoren laten we nu tegen elkaar opwegen, waardoor onze conclusie ongewijzigd kan blijven.

Maar met het vooruitzicht van een tekort aan broodkoren tot den nieuwen oogst zijn de moeilijkheden inzake de voedselvoorziening allerminst uitgeput. De arbeidende bevolking ten onzent gaat zich ook in normale tijden niet zoo zeer aan overvoeding te buiten, dat zij zonder bezwaar met een zooveel kleinere broodvoeding kan volstaan. Zij zal het tekort aan broodvoeding moeten aanvullen, en dat te meer, wijl het huidige brood minder voedzaam is dan het vroegere.

De voedingswaarde toch voor den mensch van tarwemelen en tarwegrind, die in het tegenwoordige bruinbrood verbakken worden, is zeer problematiek en de 30 pCt. aardappelmeel, die 30 pCt. tarwemeel en tarwebloem vervangen, geven wel een verhooging van het zetmeelgehalte, doch tevens een verlaging van het eiwit- en vetpercentage.

Doch door welke voedingsmiddelen zal de arbeidende klasse de broodvoeding vervangen? Peulvruchten, gort, haverhout en rijst zijn gerantsoeneerd en al waren zij dat niet, ook de voorraden dezer goederen zijn niet onuitputtelijk. Met de aardappelvoorziening staat het er evenmin rooskleurig bij, en op een verhooging van het hiervoor vastgestelde rantsoen zal wel niemand rekenen. Als aanvullings-levensmiddelen resten nog visch, vleesch en groenten. De laatste worden in overvloed hier te lande geproduceerd, en al is haar voedingswaarde betrekkelijk gering, zoo is een ruim gebruik toch alleszins aanbevelenswaardig, óók om aan de maag het gevoel van verzadiging te geven, dat altijd bij het stillen van den honger behoort. Het bezwaar is evenwel, dat de eigenlijke volksgroenten slechts voor een zeer klein deel voorjaarsgroente, en hoofdzakelijk najaarsgroente zijn, zoodat allicht tal van groenten buiten het geldelijk bereik der volksklasse liggen. Datzelfde geldt ook voor visch en vleesch. Zelfs de regeeringsvisch, hoe uitnemend en goedkoop op zich zelf, wordt door den grooten hoop nog duur gevonden, en daarbij is het niet te verwachten, dat zij in zoo ruime mate als het vorige jaar beschikbaar zijn zal, nu een deel der vloot niet kan uitvaren. Bovendien is die goedkoopste ook nog maar alleen te behouden, zoolang er uitvoer van visch is, omdat uit den export de bedragen gevonden worden om beneden kostprijs te leveren. Het is waar, haring is er in overvloed, en zij is betrek-

kelijk goedkoop, maar haring is te onzent nimmer een volksvoedsel geweest en zij zal het thans alleen in gebakken toestand kunnen worden, maar een schier onoverkomelijk beletsel ligt hier weer in de duurte en schaarschte van de bakolie. Verwachten we dus niet, dat het volk in visch terug zal kunnen vinden, wat het aan brood moet missen, ten aanzien van vleesch staat de zaak juist zoo. Van vleesch is alleen het varkensvleesch, doordien daarop toeslag gegeven wordt, voor smalle beurzen te bekostigen, maar eene vermeerdering van gebruik zou al gauw eene uitputting van den voorraad bewerken. Trouwens, de stelling is verdedigbaar, dat we des te beter doen naarmate we in de tegenwoordige omstandigheden minder varkens mesten. Voor de productie van 1 K.G. varkensvleesch zijn 5 à 6 K.G. graan noodig en de voedingswaarde daarvan in zijn geheel is vrij wat meer dan van het kilogram vleesch. Men doet dus wijzer het graan als zoodanig als voedsel te bezigen dan via den weg der vleeschvorming. Voor zoover dat graan alleen als veevoeder geschikt is, reserveere men het bovendien niet voor de varkens, maar voor de runderen; omdat er alles aan gelegen is den rundveestapel intact te houden. Eer een geslonken rundveestapel weer op peil is, duurt jaren en jaren. Een normale varkensstapel heeft men in 1 à 2 jaar terug, zoo men de zeugen zoo veel mogelijk behoudt. Voortgaan met op ruime schaal varkens te mesten — gesteld, dat de fokkers daartoe geneigd en in staat waren — zou in zekeren zin zijn het paard achter den wagen spannen. Voor vleeschvoeding zal men bij een rationeele politiek derhalve op rundvleesch en schapenvleesch zijn aangewezen, maar het laatste is er weinig en het eerste is te duur. Tenzij er op nieuwe artikelen volgens het stelsel der Distributiewet nieuwe en hooge toeslagen worden gegeven, heeft de inperking van het broodrantsoen voor de smalle gemeente een inkrimping der voeding ten gevolge.

Die toeslagen — gesteld, dat de schatkist het geven er van toeliet — zouden zich beperken moeten tot visch en zuivelproducten; immers strekte men ze ook uit tot vleesch, dan zou men weer ons toekomstig economisch werkkapitaal: den rundveestapel, te gronde richten en die vernietiging zou weer langs anderen weg tot voedselbeperking leiden, doordien het halveeren van den rundveestapel tevens zou beduiden het halveeren van de productie van melk, boter en kaas. Hoe men de zaak ook keert, beperking van gebruik blijft altoos het eindresultaat.

Of en in hoeverre onze bodem in staat is onze geheele bevolking te voeden, is een vraag, die alleen hij zou kunnen beantwoorden, die over de gegevens beschikt, welke slechts de Regeering ten dienste staan. De Regeering zelf heeft gemeend daarover niets los te moeten laten, en zij zal ongetwijfeld daartoe hare redenen hebben. Dat zij ook zelve over de voedselvoorziening niet rooskleurig denkt, blijkt uit de verschillende officieuze communiqué's der laatste dagen en is ook gebleken uit den nadruk, dien minister Posthuma bij de debatten over het tachtig-miljoen-ontwerp legde op het woord „nijpend”, toen hij de verzekering gaf „onder alle omstandigheden nijpend gebrek aan levensmiddelen te kunnen voorkomen”. De waarschijnlijkheid van optreden van gebrek als zoodanig is daardoor toegegeven, en in zekeren zin is dat gebrek er al voor de volksklasse, die haar broodgebruik beperkt ziet en de middelen mist het ontbeerde brood door andere goederen aan te vullen. In deze omstandigheden rijst de vraag, of er geen aanleiding bestaat ook de meer-gegoeden te nopen zich te beperken in hunne voeding door een meer rationeel stelsel van rantsoeneering dan het thans bestaande, hetwelk (gelijk te dezer plaatse reeds voor eenige weken is opgemerkt) feitelijk alleen hen treft, die de beperking het slechtst kunnen dragen. Een aanwijzing van hoogerhand, voor de beter gesitueerde om geen beslag te leggen op voedsel, waarop de mindergegoede allereerst is aangewezen, zou stellig niet te onpas komen.

DE RUBBERINDUSTRIE IN AMERIKA.

De berichten uit de Vereenigde Staten laten geen twijfel, of het afgelopen jaar is voor de rubberindustrie aan de overzijde van den Oceaan er één geweest van ongekenen bloei. Van bijna alle rubber-artikelen is de productie ontzaglijk toegenomen, fabrieksuitbreidingen behoorden tot het gewone dagelijksche nieuws, doch het meest kenmerkende is wel de ongehoofelijke groei van de Amerikaansche bandenfabrikatie, die alleen reeds ongeveer de helft van de wereldproductie van ruwe rubber in 1915 verbruikte. Het duidelijk blijkt dit wel uit de uitvoercijfers, die voor de acht maanden, eindigend Augustus 1916, dubbel zoo groot waren als over dit tijdperk 1915. Alleen aan auto-banden werd in bovengenoemd tijdvak 1916 uitgevoerd voor een waarde van \$ 11.772.908, welke hoofdzakelijk naar Engeland, Australië en Rusland gingen. De waarde van den uitvoer van alle rubber-artikelen bedroeg voor het tijdvak van 1 Januari tot en met October 1916 \$ 28.685.814, tegen 1914 \$ 9.587.180. De invoer van ruwe rubber bedroeg in 1916 117.400 tons tegen 57.000 tons in 1914.

Ook de notering der aandelen bewijst, dat de rubberfabrieken zich in grooten voorspoed verheugen: aandelen van bandenfabrieken, die jaren lang onder pari stonden, noteeren thans 257 pCt., 328 pCt. en één zelfs 1650 pCt.

Het centrum der Amerikaansche rubberindustrie is Akron, waar ongeveer 70 pCt. van de wereldproductie van autobanden wordt vervaardigd. De grootste fabrieken zijn hier gevestigd, o.a.: the B.F. Goodrich Co., the Goodyear Tire Rubber Co., the Firestone en de Kelley Springfield Tire Co. In 1910 telde de bevolking er slechts 69.000 zielen, terwijl thans alleen in de rubberfabrieken reeds 51.000 menschen werken. In het afgelopen jaar werden hier 11.522.650 banden afgeleverd; alle fabrieken werken voortdurend onder hoogen druk en uitbreidingen vinden nog onophoudelijk plaats, ten einde aan de toenemende vraag te kunnen blijven voldoen. Dit in aanmerking nemend mag de productie voor 1917 gerust op 20.000.000 banden worden geschat.

De heerschende voorspoed is in meer dan één opzicht ook voor de arbeiders voordelig. Niet alleen worden thans buitensporige arbeidsloonen betaald, ten einde in ieder geval werkstakingen te voorkomen, doch ook de sanitaire inrichting van de fabrieken werd veel verbeterd. Daar de industrie zich zoo snel heeft uitgebreid, zijn de werkplaatsen ruim en luchtig en van de meest moderne constructie, die de veiligheid en gezondheid der arbeiders waarborgt. Ook voor hunne ontspanning wordt zooveel mogelijk gezorgd; sportvelden en studiezalen behooren bij welhaast iedere fabriek. Het is dan ook niet te verwonderen, dat geschillen in den laatsten tijd steeds zonder groote moeilijkheden konden worden opgelost en werkstakingen van eenige beteekenis inderdaad in lang niet zijn voorgekomen.

Sedert het afbreken der diplomatieke betrekkingen met Duitschland en de daardoor ontstane kans op oorlog, vraagt de voorziening van ruwe rubber meer dan ooit de aandacht in Amerika. Immers het overgrote deel van de rubber ontvangen de Vereenigde Staten via Engeland, zoodat het gevaar niet denkbeeldig is, dat in dezen aanvoer wel eens stagnatie zou kunnen komen. Nog onlangs op de jaarvergadering van de „Rubber Club of America” zette de oud-president Taft de noodzakelijkheid uiteen, te bestudeeren op welke wijze Amerika zich steeds van de benodigde rubber zou kunnen voorzien en wees daarbij op den heerschenden rubbernood in Duitschland.

Al zou Amerika de hand kunnen leggen op de geheele productie van Zuid-Amerika en van Ned.-Indië en kunnen beverken, dat deze hoeveelheid naar de Vereenigde Staten direct werd verscheept, dan nog blijft er een aanmerkelijk tekort bestaan. Van verschillende zijden wordt nu aangedrongen op aanplan-

ting van Guayule-struiken (een rubber leverende plant, inheemsch in Mexico) in de Zuiderstaten, ten einde zich zooveel als mogelijk is onafhankelijk te maken. Tevens zijn verschillende groote fabrieken overgegaan tot het uitbreiden en aanleggen van rubberplantages op Sumatra, o.a. de United States Rubber Co, the Goodrich Co. en de Goodyear Tire Co., waarmede zij zich althans van een deel van hun behoefte willen verzekeren.

Of het evenwel mogelijk zal blijken zich eveneens van Engeland zoo noodig onafhankelijk te maken, wordt ook, met het oog op de eigen scheepsruimte, in Amerika sterk betwijfeld. Als gevolg daarvan wordt thans even sterk aangedrongen op een verbod van schepenuitvoer, hetgeen in bijna alle Europeesche Staten reeds is afgekondigd.

FINANCIËELE PLANNEN VAN MINISTER TREUB.

In dezelfde vergadering, waarin Minister Treub zijn elders in dit nummer besproken plannen tot het in het leven roepen van een staatsmonopolie op verzekeringsgebied heeft uiteengezet, heeft Z.Exc. tevens stilgestaan bij de vraag, welke politiek ten opzichte van verdere oorlogsleeningen zal moeten worden gevolgd en of daarbij niet tegelijk zekere rentebesparing ware te verkrijgen. De Minister zeide dienaangaande:

„Een van de dingen, die dunkt mij noodig en mogelijk zijn, zal wezen een conversie van de oorlogsleening van 1914. Zooals de Kamer zich zal herinneren, is de conversie van die leening uitgesloten tot 1918, maar van 1 Januari 1918 af is men vrij. Er is dus alle aanleiding om, wanneer weer een leening moet worden gesloten van, laat ik nu zeggen, ongeveer f 250.000.000 de beide leeningen in één leening samen te smelten en dus te maken één groote leening van ongeveer f 500.000.000, met deze bepaling, dat de bestaande leening van 1914 afgelost zal worden, maar dat degenen, die deelnemen in de nieuwe leening, kunnen betalen met een obligatie in de bestaande en dan een zekere bonus zullen krijgen op den koop toe. Hoe groot die bonus zijn zal, daaromtrent wil ik mij op dit oogenblik niet uitlaten, maar ik geloof wel, dat de Kamer zal erkennen, dat op deze wijze men een besparing krijgt in de rente en dan is er zeker alle mogelijke aanleiding om dan den aflossingstermijn van die leening veel langer te stellen en zelfs op een normalen termijn van ongeveer 40 jaren. Wanneer men dit doet, dan zal het gevolg zijn, dat men met de bestaande opcenten voor een leening, zooals ik die nu zoo ongeveer in mijn hoofd heb, zal kunnen volstaan. Intusschen zou het ook zijn een weinig aanbevelenswaardige politiek om een leening te sluiten, waarbij men had een zeer langen aflossingstermijn en zonder de bevoegdheid om meer af te lossen.

„Mijnheer de Voorzitter! De 5 pCt. leening doet agio. Bij die leening hebben de houders er natuurlijk belang bij, dat zij niet in de uitloting vallen. Of dit bij een 4,5 pCt. leening evenzeer het geval zal zijn, wie zal het zeggen, maar dat dit na enkele jaren niet alleen mogelijk, maar ook zeer waarschijnlijk zal zijn, dat durf ik hier wel volhouden. Welnu, ik zou meenen, dat men een grootere vrijheid moet hebben wat betreft de aflossing, dan men in den regel, en vooral ook in den laatsten tijd weer, zich heeft voorbehouden. Men moet aan den eenen kant zijn aflossingsplan zoodanig maken dat, indien men niet hogere inkomsten krijgt, men niet meer hoeft af te lossen dan in het annuïteitsplan is bepaald voor 40 jaren, en aan den anderen kant moet men zich de bevoegdheid voorbehouden, zonder nog tot een algemeene conversie te komen, om jaarlijks ook grootere aflossingen te doen, bijv. van 5 pCt. of 10 pCt. van de geheele leening.”

Ten slotte deed de Minister in zijn rede nog een mededeeling omtrent de vermoedelijke opbrengst van de oorlogswinstbelasting. Tegenover de buitengewone

voorstellingen van 200 en 300 millioen, die men zich meer dan eens gemaakt heeft, meende de Minister ook zijnerzijds ernstig te moeten waarschuwen. Zelfs het door Minister Van Gijn genoemd cijfer van 120 millioen durfde Minister Treub niet voor zijn rekening te nemen. „Het moge misschien iets hooger zijn dan 100 millioen, maar ik acht het waarschijnlijker, dat het lager zal wezen.”

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Verbouw van grove tuinbouwgewassen. Aangezien blijkbaar voor den verbouw van tuinbouwgewassen, welke hier te lande meer worden voortgebracht dan verbruikt, zooals kool, peen, koolrapen, spinazie, pronkboonen, enz., geheel abnormale landprijzen worden betaald, wordt nog eens de aandacht van belanghebbenden er op gevestigd, dat bij het bepalen van de wijze waarop de eventueele uitvoer dezer artikelen dienstbaar zal worden gemaakt aan de volksvoeding met dergelijke prijzen geen rekening kan worden gehouden.

Kunstmest. Aan de bestellers van zwavelzuren ammoniak in de provinciën Groningen, Drente, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Limburg en Noord-Brabant (Oostelijk deel) zal, in verband met den onvoldoenden voorraad niet van dit artikel kunnen worden toegevoerd. Voor deze bestellers zal evenwel eene distributie van Chilisalpeter plaats hebben, ter grootte van 10 pCt. der thans goedgekeurde bestellingen; in deze distributie zullen dus geheel begrepen zijn de na reclame aangenomen of verhoogde hoeveelheden. De prijs van de salpeter is bepaald op f 25 per 100 K.G. bruto voor netto, in origineele zakken, vrij uit schaal aan de opslagplaatsen der Kunstmest-commissie. Malen mag slechts geschieden op uitdrukkelijk verzoek van de bestellers; hiervoor mag maalloon in rekening worden gebracht.

Distributie van veevoeder. Volgens mededeeling van de Toewijzingscommissie voor Veevoeder zal over de maand April noch maïs, noch haver worden gedistribueerd; alleen zal voor paarden maïs en boonen beschikbaar gesteld worden. Ook zullen Amerikaansche lijnkoeken verkrijgbaar zijn. De distributie van zemelen, enz. zal over Maart langzamer moeten verlopen dan verwacht werd en daarom is de afleveringstermijn voor Maart verlengd tot ultimo April, terwijl de April-distributie van zemelen geheel komt te vervallen.

Beperking van het menu in hotels en restaurants. Met het oog op de beperkte hoeveelheden beschikbare levensmiddelen zal met ingang van 1 dezer ook het menu in hotels en restaurants beperkt worden. Meer dan een beperkt aantal gangen mag niet worden verstrekt. Ook zullen des avonds na 9 uur noch in hotels, noch in restaurants, met het oog op de bezuiniging van stookmateriaal, warme spijzen verstrekt mogen worden.

Distributie van brandstoffen. Naar de Minister van Landbouw bij circulaire aan de burgemeesters mededeelt, dienen, ter verkrijging van een behoorlijke verdeling der zeer beperkte voorraden huisbrandkolen, welke naar alle waarschijnlijkheid voor het seizoen 1917/18 beschikbaar zullen zijn, reeds thans maatregelen te worden getroffen, welke een streng doorgevoerde rantsoeneering van brandstoffen voor particulieren mogelijk maken. Deze regeling zal zich, waar dit mogelijk blijkt, aansluiten aan hetgeen reeds thans in tal van gemeenten in overleg met en onder toezicht van de Rijkskolendistributie is geschied. Tevens moet de regeling omvatten de voorziening van de kleinindustrie (industriëlen met een jaarbehoefte van minder dan 240 ton); de overige industrieën zullen, evenals tot dusverre, rechtstreeks door de Rijkskolendistributie worden voorzien.

Op grond van de opgedane ervaring zal de regeling

zich behalve over de thans reeds onder de kolendistributie ressorteerende brandstoffen, als steenkolen, briquettes en mijncookes, dienen uit te strekken over gascookes — zoowel van de gasfabrieken afkomstig als geïmporteerd —, bruinkoolbriquettes en turf.

Plaatselijk of districtsgewijze zullen daartoe brandstoffencommissies moeten worden in het leven geroepen. Uit een oogpunt van praktische regeling en ten einde de bestaande verhoudingen in den brandstoffenhandel zoo min mogelijk te storen, zal het noodig zijn, dat kleine gemeenten, welke gewoonlijk van uit eene grotere gemeente van brandstoffen worden voorzien, zich bij deze aansluiten en kleine gemeenten, die niet in de nabijheid van een grotere zijn gelegen, zich zoo veel mogelijk vereenigen.

Den burgemeesters wordt verzocht vóór 1 April a.s. aan den Directeur der Rijkskolendistributie mededeeling te doen van instelling en samenstelling der brandstoffencommissies. Tevens moeten zij vóór 13 April a.s. aan dien Directeur opgave doen van de in hunne gemeente volgens de personeele belasting aanwezige haardsteden, gesplitst naar verschillende klassen. Is een gasfabriek aanwezig, dan moet opgegeven worden, hoeveel M³ gas in normale tijden per jaar door deze aan kook- en verwarmingsgas ongeveer wordt afgeleverd.

Aan de hand van deze gegevens zal dan door de Rijkskolendistributie aan de brandstoffencommissies in den loop der maand April opgave worden verstrekt van de hoeveelheden brandstoffen voor huisbrand, welke voor het gebied waarover deze commissies haar werkkring uitstrekken, vanaf 1 Mei a.s. ter beschikking kunnen worden gesteld. Tegelijkertijd zal den commissies worden medegedeeld, welke regelen bij de distributie in acht zijn te nemen, wil op toezending der brandstoffen kunnen worden gerekend. Van deze hoeveelheden zullen uit den aard der zaak in mindering worden gebracht de hoeveelheden, welke gedurende de maand April ter beschikking van de brandstoffencommissie worden gesteld.

Wat de kleinindustrie betreft, zal maandelijks door de Rijkskolendistributie aan de brandstoffencommissies opgave worden verstrekt van de hoeveelheid, welke geleverd kan worden.

Petroleum en gasolie. Tengevolge van de groote verliezen, die de tankbooten dezer dagen hebben geleden is een plotselinge petroleumnood ontstaan, terwijl ook op verderen aanvoer voorloopig niet is te rekenen. Ons land staat er dan ook ten opzichte van petroleum en gasolie zeer slecht voor. In verband hiermede is door den Minister van Landbouw, enz. op 29 Maart j.l. verboden petroleum of gasolie te vervoeren, te verkoopen of af te leveren, tenzij daartoe uitdrukkelijk vergunning is verleend. De voorwaarden, onder welke dergelijke vergunningen zullen worden verleend, zullen nader worden vastgesteld.

Uit den aard der zaak zal in de allereerste plaats zooveel mogelijk in de behoeften van leger, spoorwegen en publieke diensten zijn te voorzien en verder in die der industrie, zoodat het hoogst twijfelachtig is, of er voor verlichtingsdoeleinden, ten minste voor particulieren, wel iets over zal blijven.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN MAART 1917.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen	f	3.819.620,—
zijnde:		
Leiden	f	800.000,— 4½ % oblig. a 99¾ %.
Heerlen (L.)	f	1.500.000,— 4½ oblig. a 98¾ %.
Delft	f	1.500.000,— 4½ % oblig. a 99¾ %.
Transporteeren...	f	3.819.620,—

Transport .. f	3.819.620,—
Etten en Leur f 28.000,— 4 1/2 % obl. à 98 % (minimum koers).	
Etten en Leur f 16.000,— 5 % obl. à 98 % (minimum koers).	
Bank- en Credietinstellingen	6.010.200,—
zijnde:	
Nederl.-Indische Escompto Maatsch. f 3.000.000,— aand. à 122 1/2 %.	
Holland-Bank, Amsterd., f 205.200,— aand. à 100 %.	
Kasvereniging f 1.000.000,— aand. à 118 %.	
Crédit Foncier de France, fr. 2.000.000,— 5 1/2 % obl. à 95 % f 950.000,—	
Industriële Ondernemingen	615.000,—
zijnde:	
Kon. Stoomschoenenfabriek A. H. V. Schijndel f 500.000,— 6 % cum. -pref. winstd. aand. à 100 %.	
Rotterdamsche IJzer- en Metaalgie- terij f 100.000,— à 115 %.	
Cultuurondernemingen, Handelsver- eenigingen en Handelsvenn.	4.810.000,—
zijnde:	
Ned.-Indische Mij. tot voortzetting der zaken van der Linde en Teves en R. S. Stokvis en Zonen Ltd. te Semarang f 2.000.000,— aand. à 160 %.	
Nederlandsche Gutta-Percha Maatsch. f 300.000,— pref. aand. à 120 %.	
Javasche Cult.-Maatsch. f 1.250.000,— aand. à f 100,—	
Totaal..... f	15.254.820,—

Bovendien:

f 15.000.000,—	promessen met een looptijd van 3 maanden.
f 25.000.000,—	schatkistbiljetten, rentende 4 %, tot den koers van f 1.002,50 met een looptijd van 6 maanden.
f 8.590.000,—	promessen à f 995,21.
f 13.400.000,—	promessen à f 986,02.
f 8.010.000,—	4 1/2 % schatkistbiljetten à f 1.008,90.

Totaal der emissies in Januari ...	f 149.213.120,—
Februari ..	5.316.600,—
Maart	15.254.820,—
Algemeen totaal	f 169.784.540,—

INKLARINGEN OP AMSTERDAM.

Landen van herkomst.	Maart 1917.		Maart 1916.	
	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Aantal schepen.	Tonnen netto.
Engeland.....	18	11.985	41	27.724
Zweden	—	—	6	2.892
Noorwegen	5	4.400	11	6.344
Denemarken	—	—	3	1.588
Frankrijk	—	—	1	674
Portugal	—	—	1	1.112
Spanje.....	—	—	1	830
Italië	—	—	1	1.086
Ned.-Indië	—	—	6	24.747
Noord-Amerika	2	4.540	—	—
Zuid-Amerika (Oostkust)	1	1.280	3	19.908
West-Indische eilanden ..	—	—	1	1.428
Nederlandsche havens ..	3	133	8	11.101
Uit de Noordzee	—	—	—	—
Totaal handelsschepen	29	22.338	83	99.434
Visschersvaartuigen	19	2.219	2	255
Totaal.....	48	24.557	85	99.689

Onderscheiding der handelsschepen naar de nationaliteit:

Maart 1917.	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Percentage
			van de totale tonnenmaat.
Nederlandsche	26	20.696	92,65
Britsche	2	1.176	5,26
Noorsche	1	466	2,09
Totaal.....	29	22.338	100,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	31 Maart 1917	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank (Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
(Vrsch. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 1/2 " 18 Jan. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 20 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 10 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 " 27 Juli '14	5 " 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 10 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 " 9 Nov. '16	4 1/2 " 6 " '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 " 2 Jan. '15	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Italië ..	5 " 1 Juni '16	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3—4 1/2	—
Javasche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolon- gatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call- money
31 Mrt. '17	1 1/4-1 1/2	2 1/2	4 3/4	4-5/8	—	2 1/4-1/2 1/2
26-31 M. '17	1 1/4-1 1/8	2 1/4-2 1/2	4 3/8-3/4	4-5/8	—	2-2 1/2
19-24 " '17	1 3/4-2 1/4	2 1/4-2 3/4	4 1/2-9/10	4-5/8	—	2-2 1/2
24 " '17	2-2 1/4	2 1/2	4 17/32	4-5/8	—	2-2 1/4
27 M./1 A. '16	1 1/2-2	2 1/2-4	4 5/8	3 3/4-4 3/4	—	1 3/4-2
29 M./3 A. '15	4 1/4-1/2	4-4 3/4	2 3/8-1/2	—	—	1 3/4-2 1/2
20-24 Jul. '14	3 1/2-9/10	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 30 Maart.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijkse noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijkse koersen op New York, alsmede de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
26 Maart 1917 ..	11.78 3/4	39.10	42.40	2.47 1/4
27 " 1917 ..	11.78	39.05	42.35	2.47 1/8
28 " 1917 ..	11.77 1/2	39.05	42.35	2.47
29 " 1917 ..	11.77 1/2	38.90	42.35	2.47
30 " 1917 ..	11.77 3/4	38.97 1/2	42.37 1/2	2.47
31 " 1917 ..	11.76 1/2	38.92 1/2	42.35	2.47
Laagste der week	11.76 1/4	38.82 1/2	42.25	2.46 3/4
Hoogste " ..	11.79 1/2	39.15	42.42 1/2	2.47 1/2
24 Maart 1917 ..	11.79 1/2	39.10	42.45	2.47 1/4
17 " 1917 ..	11.81 3/4	39.50	42.50	2.48 1/4
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Weenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
31 Mrt. 1917	49.05	24.52 1/2	71.25	74.42 1/2	99 3/4-100 1/2
Laagste d. w.	49.—	24.50	71.—	73.50	—
Hoogste " ..	49.10	24.77 1/2	71.50	74.52 1/2	—
24 Mrt. 1917	49.15	24.75	71.20	73.60	99 3/4-100 1/2
17 " 1917	49.25	25.07 1/2	70.52 1/2	73.55	99 3/4-100 1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De stemming op de wisselmarkt is flauw. Met uitzondering van de Skandinavische liepen alle koersen terug. Londen daalde van 11,79 tot 11,76 1/2. Parijs liep van 42,40 tot 42,30 terug, was daarna echter meer gezocht op 42,35. New York daalde van 2,47 3/8 tot 2,47 en bleef ook deze week onder pariteit van Londen. De sterke vraag voor dit devies heeft geheel opgehouden. Berlijn en Weenen waren weder sterk aangeboden. Berlijn daalde van 39,10 tot 38,92 1/2, Weenen van 24,75 tot 24,52 1/2. Argentinië liep verder terug (108 1/2 tot 105 3/4). Rusland daalde 70 3/8—70 1/4. Zwitserland met zeer weinig handel 49,12 1/2—49,05. Alleen Skandinavië wederom vaster, vooral voor Zweden. Stockholm 73,55—74,22 1/2. Kopenhagen 71,20—71,35, Kristiania 73,50.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
31 Maart 1917	4.76.45	5.84 1/4	71	40 3/8
Laagste d. week..	4.76.45	5.84 1/4	69	40 1/4
Hoogste „ „ ..	4.76.45	5.84 3/4	71	40 3/8
24 Maart 1917	4.76.45	5.84 3/8	69 1/8	40 1/2
17 „ 1917	4.76.50	5.84 3/4	69	40 1/4
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	28 Febr. 1917	15 Mrt. 1917	Tijdsperk 16—20 Maart		20 Mrt. 1917
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	50 3/8	50 3/8	50 3/16	50 7/16	50 1/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1 1/4 7/16	1 1/4 3/32	1 1/4 3/32	1 1/4 3/32	1 1/4 3/32
Hongkong ..	id. p. \$	2/4	2/3 7/8	2/3 3/4	2/3 5/8	2/3 3/4
Lissabon	d.p.pescudo	31 1/8	31 1/4	30 3/4	31 1/2	31 1/8
Madrid	Peset. p. £	22.46 1/2	22.32 1/2	22.30	22.40	22.34 1/2
Montevideo ..	d. p. peso	54 3/16	54 3/16	54 3/16	54 3/16	54 3/16
Montreal....	\$ per £	4.78 3/4	4.77 3/4	4.77 1/2	4.78 1/2	4.78 1/4
Petrograd ..	R. p. £ 10	168 3/8	168 1/2	166 1/4	168 1/4	166 3/4
R.d.Janeiro ¹⁾	d. p. milr.	11 29/32	11 29/32	11 7/8	11 29/32	11 29/32
Rome	Lires p. £	35.92 1/2	37.37 1/2	37.10	37.35	37.22 1/2
Shanghai ...	sh/d p. tael	3/6	3/5	3/4	3/4 1/2	3/4 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/4 3/16	2/4 3/8	2/4 1/8	2/4 3/32	2/4 3/16
Valparaiso ¹⁾	d. p. pap. p.	11 1/32	10 29/32	10 29/32	10 29/32	10 29/32
Yokohama ..	sh/d.p. yen	2/1 3/8	2/1 5/8	2/1 5/8	2/1 5/8	2/1 5/8

¹⁾ Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK VAN ENGELAND.

Sedert begin Augustus 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

ZILVER.

Na de daling, die den zilverprijs gedurende de laatste weken kenmerkte, is eene reactie ingetreden. Hij kon in de afgelopen week van 35 3/4 d. tot 36 1/2 d. verbeteren.

	Noteering te Londen.	te New York.
31 Maart 1917.....	36 1/2	73 3/8
24 „ 1917.....	35 3/4	71 7/8
17 „ 1917.....	35 13/16	73
10 „ 1917.....	37 1/8	75 1/2
1 April 1916.....	29	60 7/8
1 April 1915.....	23 9/16	50
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 31 MAART 1917.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 63.927.113,11 1/2 B.-bk. „ 40.274,93 Ag.sch. „ 13.570.078,35 1/2	f 77.537.466,40
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. f	8.208.560,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 41.406.739,21 1/2 B.-bk. „ 3.412.715,95 Ag.sch. „ 42.028.920,78 1/2	f 86.848.375,95
Op Effecten	f 81.705.875,95	
Op Goederen en Spec.	„ 5.142.700,—	„ 86.848.375,95
Voorschotten a. h. Rijk	—
Munt Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 61.450.560,—	
Muntmat. Goud	„ 529.064.243,28 1/2	
	f 590.514.803,28 1/2	
Munt, Zilver, enz.	„ 6.916.767,20	
Muntmat. Zilver	„	„ 597.431.570,48 1/2
Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds.	f 5.118.870,12 1/2	
id. van 1/8 v. h. kapit.	„ 3.959.898,25	„ 9.078.768,37 1/2
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.400.000,—
Diverse rekeningen	„ 78.625.736,23 1/2
		f 859.130.447,44 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.155.090,93 1/2	
Bankbiljetten in omloop	„ 745.649.175,—	
Bankassigatiën in omloop	„ 2.903.575,68 1/2	
Rekening-Courant saldo's:		
- Van het Rijk	f 525.675,54	
Van anderen	„ 76.106.034,28	„ 76.631.709,82
Diverse rekeningen	„ 8.790.926,00 1/2
		f 859.130.477,44 1/2
Beschikbaar metaalsaldo	f 431.494.534,64	
Op de basis van 3/8 metaaldekking	„ 266.457.642,54	
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.157.472.673,20	

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	514.782,21 1/2
Buitenlandsche wissels	226.380,—	
Beleeningen	1.895.459,16 1/2	
Goud	499.990,—
Zilver	94.193,37 1/2
Bankbiljetten	16.538.605,—	
Part. Rek.-Crt. saldo's	1.065.668,79 1/2

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	31 Maart 1917	24 Maart 1917.
Aan schatkistpromessen..	f 138.810.000,—	f 138.810.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 60.000.000,—	„ 60.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 86.629.000,—	„ 86.629.000,—
Aan zilverbons	„ 17.173.320,—	„ 17.433.713,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischbare schulden
31 Maart 1917	590.515	6.917	745.649	79.535
24 " 1917	591.015	7.011	729.111	94.210
17 " 1917	592.024	6.876	731.798	90.624
10 " 1917	592.024	6.586	739.349	98.414
3 " 1917	591.560	6.481	744.585	89.986
24 Febr. 1917	591.555	6.577	732.694	80.771
17 " 1917	590.555	6.481	737.606	71.794
10 " 1917	589.552	6.673	743.322	62.770
3 " 1917	589.558	6.646	745.750	94.543
27 Jan. 1917	589.561	6.814	732.759	84.163
20 " 1917	589.578	6.805	736.433	78.021
13 " 1917	589.576	6.746	745.543	71.495
6 " 1917	590.589	6.694	751.767	68.526
1 April 1916	517.104	3.768	647.174	84.056
3 April 1915	286.941	1.453	470.483	66.165 ¹⁾
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 25.265.000,—.

Data	Disconto's		Belee- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
31 Mrt. 1917	77.537	60.000	86.848	431.495	72
24 " 1917	78.052	60.000	84.953	432.462	73
17 " 1917	79.044	60.000	86.300	433.516	73
10 " 1917	79.421	60.000	87.407	430.158	71
3 " 1917	78.218	58.000	91.014	430.226	72
24 Febr. 1917	58.721	37.000	86.208	434.538	74
17 " 1917	59.420	37.000	85.970	434.255	74
10 " 1917	51.710	29.000	91.257	434.106	74
3 " 1917	97.049	77.000	78.137	427.245	71
27 Jan. 1917	78.223	53.000	68.517	432.090	73
20 " 1917	76.670	48.000	69.301	432.591	73
13 " 1917	79.029	47.000	72.282	432.014	73
6 " 1917	71.462	37.000	79.604	432.324	73
1 Apr. 1916	92.601	71.000	72.458	373.931	71
3 Apr. 1915	71.445	—	191.434	180.701	54
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischb. schulden
27 Jan. 1917	72.819	23.800	156.293	39.067
20 " 1917	73.499	23.347	158.463	37.431
13 " 1917	73.085	23.463	159.288	35.747
6 " 1917	73.143	24.947	158.750	44.550
29 Jan. 1916	47.633	31.882	138.323	30.781
30 Jan. 1915	25.267	26.800	115.207	18.229
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
27 Jan. 1917	6.543	36.069	56.802	9.031	56.634	50
20 " 1917	6.632	35.921	57.033	8.807	56.817	49
13 " 1917	6.439	35.565	57.428	7.993	56.747	49
6 " 1917	6.382	34.814	66.188	8.711	56.262	48
29 Jan. 1916	5.898	19.913	43.862	24.687	45.594	47
30 Jan. 1915	5.188	8.457	34.566	6.057	26.379	39
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.²⁾ Op de basis van $\frac{3}{4}$ metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
13 Jan. 1917	709	1.030	959	977	315
6 " 1917	676	1.085	898	986	304
30 Dec. 1916	682	1.081	911	998	344
23 " 1916	646	1.035	769	869	814
15 Jan. 1915	745	934	1.015	929	830
16 Jan. 1914	1.410	978	1.060	787	217
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK VAN ENGELAND.

WEEKSTAAT VAN 14 MAART 1917.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 70.437.455	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion....,, 51.987.455
£ 70.437.455	£ 70.437.455

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 24.081.221
Rest.....,, 3.597.714	Other securities,, 165.424.589
Public deposits,, 86.377.187	Notes.....,, 32.363.965
Other deposits,, 119.113.886	Gold and silver coin.....,, 1.797.390
Seven-day and other bills...,, 25.358	
£ 223.667.145	£ 223.667.145

Door het uitblijven der Engelsche bladen zijn de cijfers van de twee laatste weekstaten hierboven niet kunnen worden opgenomen.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

¹⁾ Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
28 Maart 1917	54.009	38.289	***	***	***
21 " 1917	53.962	37.824	***	***	***
14 " 1917	53.785	38.073	143.958	28.500	110.776
7 " 1917	54.010	38.237	144.351	28.500	112.573
29 Maart 1916	56.661	33.577	106.691	28.500	71.121
31 Maart 1915	53.868	35.173	39.802	27.500	8.623
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
28 Mrt. '17	24.003	139.610	49.945	129.647	34.170	19,02
21 " '17	24.051	151.821	67.911	124.335	34.588	18,—
14 " '17	24.081	165.425	86.377	119.114	34.161	16,62
7 " '17	31.966	196.029	120.889	123.165	34.223	14,02
29 Mrt. '16	32.839	88.350	57.064	87.362	41.534	28 $\frac{1}{4}$
31 Mrt. '15	44.606	140.004	113.690	89.714	37.145	18 $\frac{1}{4}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DUITSCHE RIJKSBANK.

STAAT VAN 23 MAART 1917.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.545.750.000
davon Goldbestand	2.529.838.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine	347.793.000
Noten anderer Banken	7.608.000
Wechsel	9.258.114.000
Lombardforderungen	11.076.000
Effekten	108.768.000
Sonstige Aktiva	1.273.067.000
Grundkapital	180.000.000
Reservefonds	85.471.000
Notenumlauf	8.224.825.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten ..	4.503.535.000
Sonstige Passiva	558.345.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage ¹⁾
23 Mrt. 1917	2.545.750	2.529.838	347.793	8.224.825	35
15 „ 1917	2.544.784	2.528.718	334.724	8.164.354	35
7 „ 1917	2.544.571	2.528.978	289.501	8.163.970	35
28 Feb. 1917	2.542.919	2.527.315	342.576	8.107.162	36
23 Mrt. 1916	2.506.124	2.459.582	772.795	6.373.713	51
22 Mrt. 1915	2.374.996	2.329.888	175.425	4.944.067	52
23 Juli 1914	1.691.669	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Mrt. 1917	9.258.114	4.503.535	***	***
15 „ 1917	9.342.912	4.436.793	3.915.000	321.000
7 „ 1917	9.016.536	4.040.570	3.822.100	276.900
28 Febr. 1917	8.984.825	4.076.591	3.825.800	330.900
23 Mrt. 1916	5.897.876	2.703.459	1.949.900	724.700
22 Mrt. 1915	4.875.432	2.380.330	753.000	164.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANK VAN FRANKRIJK.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 6 Aug. 1914 tot 28 Jan. 1915 werden geen staten gepubliceerd. De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Waarom in het Buitenland	Zilver	* Te goed in het Buitenland	* Buit.gew. voorsch. o/d. Staat
29 Mrt. '17	5.200.096	1.947.672	263.383	796.963	9.500.000
22 „ '17	5.184.476	1.946.638	265.177	746.160	9.500.000
15 „ '17	5.168.042	1.946.638	266.623	716.773	9.300.000
8 „ '17	5.156.875	1.946.638	268.339	808.640	9.100.000
30 Mrt. '16	5.006.299	—	361.416	—	6.700.000
1 Apr. '15	4.248.732	—	377.373	623.688	4.800.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	* Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren.	Rek. Crt. Staat
	522.546	1.270.769	1.197.449	18.459.831	2.540.637	173.699
415.673	1.274.623	1.214.474	18.450.780	2.484.665	59.846	
483.540	1.281.787	1.228.131	18.361.549	2.443.917	22.517	
616.712	1.287.428	1.246.193	18.281.277	2.484.491	38.731	
394.787	1.673.149	1.244.724	14.952.116	2.043.242	79.186	
228.831	2.771.748	685.188	11.176.507	2.414.570	101.106	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten“ komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In miljoenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Tegood i/h buitenland	Zilver	Schatkistbiljetten	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Courant
21 Mrt. '17	1.477	2.141	118	7.738	722	9.997	2.120
16 „ '17	1.476	2.141	121	7.882	702	9.950	1.993
8 „ '17	1.478	2.141	121	7.843	720	9.794	2.021
1 „ '17	1.476	2.141	120	7.642	747	9.673	2.022
21 Mrt. '16	1.623	941	55	3.894	960	5.930	1.805
21 Mrt. '15	1.567	140	53	1.150	1.117	3.181	1.222
21 Juli '14	1.601	144	74	757	1.634	1.099

V. BELGIE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale de Belgique is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast. Het Notendepartement dezer bank publiceert wekelijks verkorte balansen. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. saldi.
31 Maart 1917	374.621	86.298	480.000	66.191	887.022	110.472
22 „ 1917	356.878	86.162	480.000	65.499	874.535	104.422
15 „ 1917	342.968	86.086	480.000	61.848	861.545	99.815
8 „ 1917	339.928	85.999	480.000	61.342	855.860	101.884
28 April 1916	200.997	59.052	480.000	62.396	641.232	158.988

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekking-Percentage ¹⁾
9 Feb. '17	488.889	10.633	128.292	693.695	13.093	73
2 „ '17	521.760	12.185	107.819	713.211	11.471	76
26 Jan. '17	517.925	17.579	113.408	713.448	13.509	73,8
18 „ '17	500.343	10.338	125.666	698.284	13.890	73,4
12 „ '17	501.152	16.769	140.334	708.345	13.558	71,5
11 Feb. '16	328.317	18.274	52.814	445.436	9.089	76
11 Feb. '15	259.256	22.117	17.090	284.996	4.185	91,1

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

VEREENIGDE NEW YORKSCHE BANKEN EN TRUST MAATSCHAPPIJEN.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve	Deposito's	Circulatie	Beleeningen en disconto's	Surplus Reserve
31 Mrt. '17	754.730	3.832.330	28.250	3.596.370	124.750
24 „ '17	781.380	3.826.800	28.700	3.565.670	151.840
17 „ '17	769.650	3.801.880	28.660	3.558.610	144.840
10 „ '17	788.620	3.773.280	28.650	3.545.950	141.920
1 Apr. '16	705.040	3.551.600	31.500	3.363.670	121.470
3 Apr. '15	544.950	2.396.720	38.120	2.387.280	150.000
25 Juli '14	467.880	1.958.320	41.730	2.057.570	26.170 ¹⁾

1) Op basis van 25 % van alle deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 2 April 1917.

Evenals gedurende de vorige berichtperiode heeft in de thans achter ons liggende week de vraag van oorlog of vrede tusschen de Vereenigde Staten en Duitschland de „question brulante” aan de effectenbeurzen gevormd.

Toch was men, al werd vooral in den aanvang der verstreken week de oorlogsverklaring slechts als een quaestie van tijd beschouwd, niet meer eenstemmig in de meening, dat deze de eerste regeeringsdaad zou zijn van het 65ste congres der Vereenigde Staten. Grootendeels heeft men zich tot deze meer gereserveerde opvattingen laten leiden door de houding der New Yorksche beurs, welke een scherpe tegenstelling heeft getoond met de nog zoo kort geleden aan den dag gelegde willigte.

Reeds lang is het bekend, — hoe gaarne de pers der Geallieerden ook het tegendeel zou willen doen gelooven, — dat er in de Vereenigde Staten een zeer sterke Duitschgezinde partij is, welke partij, grootendeels gerecrueteerd uit Duitschers en uit z.g. Duitsch-Amerikanen waarvan velen, vooral in de Oostelijke staten, pro-eminente plaatsen op allerlei gebied innemen, menigmaal bevestigen heeft grooten invloed te kunnen doen gelden. En al zijn nu ook de betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en het Duitsche Rijk sinds eenigen tijd officieel verbroken, met het vertrek van den Duitschen gezant Bernstorff is de kracht der Duitschgezinde groepen in de Vereenigde Staten niet plotseling teloor gegaan. Reeds meerdere malen sinds het begin van dezen oorlog heeft de verhouding van Duitschland tot de Vereenigde Staten kritiek gestaan, en er zijn tijdstippen aan te wijzen waarop, door het volk althans, met meerderen drang om oorlog werd geroepen dan thans. Men herinnere zich slechts de eerste dagen na de Lusitania-episode en den storm van verontwaardiging die daarop in de Vereenigde Staten losbarstte; toch leidde deze niet tot de openlijke breuk, evenmin als de herhaalde sabotage van Amerikaansche eigendommen, waarbij, zooals tijdens de behandeling dezer zaken voor de rechtbank bleek, Duitsche invloed, zij het dan officieus, was aan te toonen. Ongetwijfeld hebben bij al die gebeurtenissen, die elk op zichzelf genomen het vrije Amerika al voldoende reden tot het afbreken der betrekkingen met Duitschland hadden kunnen verschaffen, hun invloed teu bate van het voortduren der goede verstandhouding aangewend, en hoe ook het resultaat der heden gehouden Congresszitting moge zijn uitgevallen, Duitschland's talrijke vrienden in de Vereenigde Staten zullen zekerlijk hun gewicht tot het behoud van den vrede in de schaal gelegd hebben. Hoe het ook zij, er schijnt in de afgelopen week te beurze te New York twijfel te zijn ontstaan aan de in de voorafgaande week algemeen uitgesproken verwachtingen. De belangstelling in „oorlogsfonds” was daardoor geringer, en men bleef slechts gunstig gestemd voor spoorwegen, in verband met den stimulans, dien men van de verhooging der vrachttarieven verwachtte, alhoewel ook in deze waarden de omzetten kleiner waren dan te voren.

Verder werd Wallstreet ook door ongunstige oogstberichten beïnvloed, terwijl aan het einde der week weder vredesgeruchten opdoken, die, zooals begrijpelijk is, na de opgewonden stemming der voorgaande week, zeer verkoelend werkten. Door verkoopen van beroepsspeculanten werd het koerspeil ook gedrukt, zoodat de meeste waarden, zoowel van nijverheids- als spoorwegmaatschappijen, de week met koersverliezen verlieten.

Voor de Geallieerden is de verhooging der graanprijzen in de Unie als gevolg van den slechten stand van het wintergewas, een tegenslag, temeer waar Argentinië, ook al in verband met den slechten graanoogst, deze week den uitvoer van graan en meel verboden heeft.

Men weet, dat de geallieerde landen bij lange na niet in staat zijn hunne behoefte aan broodgraan uit de eigen productie te dekken. Inderdaad is deze omstandigheid wel de cardinale moeilijkheid bij de voedselvoorziening. De productie van graan is in Frankrijk gedurende de oorlogsjaren in ernstige mate gedaald. De eerste oogst, die van 1914, heeft slechts 77 miljoen quintalen bedragen, die van 1915 bracht slechts 61 miljoen quintalen op, terwijl de oogst in het jaar 1916 op 58 miljoen quintalen daalde. Bij deze 196 miljoen quintalen voerde Frankrijk blijkens de douanestatistiek sedert Augustus 1914, rond 63 miljoen quintalen in, dat is dus bijna een derde deel van den eigen oogst. Per jaar benodigt Frankrijk thans, rekening houdende met de bezette gebieden in het noorden des lands, gemiddeld 85 à 86 miljoen quintalen graan. En indien men nu weet, dat de oogst dit jaar nog kleiner zal zijn, vermoedelijk niet meer dan 48 à 50 miljoen quintalen zal opbrengen, dan wordt het nadeel, dat in Argentinië's uitvoerverbod en in den

waarschijnlijken gedeeltelijken misoogst in Amerika voor Frankrijk ligt opgesloten, duidelijk, zoodat de Banque de France binnenkort wel weer zal moeten inspringen om het land, zij het dan ook tot al weder hogere prijzen, van buitenlandsch graan te doen voorzien, en wij binnen niet al te langen tijd wel eene vermindering in de hoeveelheid goudmateriaal der Bank, die op 29 dezer rond fr. 3250 miljoen bedroeg, zullen kunnen waarnemen.

De stemming ter beurze te Parijs is de geheele week door kalm geweest. De omzetten waren er doorgaans van weinig beteekenis. De geleidelijke afbrokkeling van de 3 pCt. Fransche rente was ook ditmaal te constateeren; zij verliet de week op 61.35, tegen eene notering van 61.50 in den aanvang. De Fransche leening van \$ 100 miljoen in de Vereenigde Staten, waaromtrent reeds eenigen tijd werd onderhandeld, is in de afgelopen week perfect geworden. De leening draagt 5½ pCt. rente en vindt plaats in den vorm van tweejarige notes.

Te Londen mocht in de afgelopen week voor het eerst de nieuwe oorlogsleening worden verhandeld. Grootte omzetten in het fonds vonden niet plaats, en de verwachting, al weken geleden door eenige Engelsche bladen uitgesproken, dat het fonds vermoedelijk agio zou weten te behalen, in verband met den gunstigen militairen toestand, is niet uitgekomen. Na op 26 Maart 95½ te hebben genoteerd, daalde de koers in den loop der week fractioneel tot 94%. Gedeeltelijk zal dit wel het gevolg zijn geweest van de opvatting, dat de regeering wel spoedig opnieuw zal moeten leenen. Wanneer men overweegt, dat de Britsche regeering zich door de jongste oorlogsleeningen iets meer dan een milliard pond sterling nieuw geld wist te verschaffen, doet deze onderstelling vreemd aan. Doch de zaak wordt eenvoudiger, wanneer men in aanmerking neemt, dat dit geld tot weinig meer dan tot het delgen van oude schuld kon dienen. In dit bedrag van ruim £ 1 milliard waren in de eerste plaats voor een som van £ 131 miljoen aan geconverteerde schatkistbiljetten begrepen; voorts zijn, sinds het prospectus der nieuwe oorlogsleeningen verscheen, nog rond £ 600 miljoen uitstaande „Treasury Bills” afgelost en zijn groote bedragen aan de bankiers van het gouvernement terugbetaald. De oorlogskosten worden met den dag hooger, en om tot het einde van het loopende fiskale jaar in de aan bondgenooten van Engeland toegezegde voorschotten te voorzien, is een verder crediet van £ 60 miljoen aangevraagd.

Door het bovenstaande wordt voldoende aangetoond, dat de oorlog werkelijk niet eens vele maanden meer behoeft te duren, om het Britsche Rijk tot het uitschrijven van nieuwe leeningen te noodzaken. Welken schuldenlast men na den oorlog zal hebben mede te sleepen, een last, die zonder twijfel nog op het nageslacht zal drukken, daarover schijnt men zich wel in geen der oorlogvoerende landen te bekommeren.

Ook in het Duitsche Rijk is de toestand op het gebied der voedselvoorziening nijpender dan ooit. Van 15 April af tot het biennhalen van den nieuwen oogst zal men er zich met een broodrantsoen van 1450 gram per week, inplaats van 1900 gram, zooals thans nog, moeten tevreden stellen. De Regeering neemt nu ook het ongedorschte graan in beslag. Men vleit zich met de hoop, dat het rantsoen wellicht toch nog zal kunnen worden verhoogd, indien n.l. de in Rumenië veroverde voorraden, die nog niet geheel in Duitschland zijn aangekomen, mochten medevallen.

Belangrijke koersschommelingen aan de Berlijnsche beurs zijn niet te vermelden.

Ten o n t z e n t heeft in de afgelopen week doorgaans een pessimistische stemming de boventoon gevoerd. Begrijpelijkkerwijs is dit een gevolg van de groote moeilijkheden, waarmede wij, niet oorlogvoerende natie, evenzeer te kampen hebben als de belligerenten. Onze scheepvaart wordt bedreigd door de Deutsche onderzeeërs; van de door Duitschland aangevezen veilige routes kunnen wij geen gebruik maken, daar Engeland ons hierin verhindert. Zoowel onze verbinding met Amerika, dat ons de ons ontbrekende granen moet leveren, als met onze koloniën, waar groote voorraden producten op verscheping wachten, is verbroken.

In schrille tegenstelling met de gunstige resultaten, die vele onzer Nederlandsche ondernemingen op scheepvaart- en ander gebied in het afgelopen jaar konden behalen, staan de berichten, die ons thans uit al deze bedrijven bereiken. Wordt niet in de hedenmorgen gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders der Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij medegedeeld, dat de ontvangsten in het thans verstreken deel van 1917 f 2.000.000, zegge twee miljoen gulden, lager zijn geweest dan in de overeenkomstige periode van 1916?

Onze Nederlandsche Staatsschuld heeft deze week een ongeanimeerd verloop gehad. De 5 pCt. leening 1914 daalde 1½

procent, op grond van de mededeeling van den Minister van Financiën aangaande een te wachten zijnde conversie dezer leening. Voorts waren ook de overige soorten eerder aangeboden in verband met verwachtingen op eene nieuwe oorlogsleening voor Nederland.

	27 Mrt.	30 Mrt.	2 Apr.	Rijzing of daling.
5 % Ned. Werk. Schuld ..	101 3/4	101 1/2	100 1/2	- 1 1/4
4 % " " " " ..	93	92 15/16	92 3/4	- 1/4
3 % " " " " ..	71 7/8	71 5/8	71 7/16	- 7/16
2 1/2 % Cert. N.W. " ..	60 1/8	60	60 1/2	+ 3/8
5 % Oost-Indië 1915	100	100	100 1/2	+ 1/2
4 % Oostenr. Kronrente	39 1/2	39 1/2	38 7/8	- 5/8
5 % Rusland 1906	74 7/8	74 7/8	73 7/8	- 1
4 1/2 % Iwangor. Dombrowa	70 7/8	67	67 1/2	- 3 3/8
4 % Rusland Cons. 1880 ..	57	57 9/16	57 13/16	+ 1 1/16
4 % Rusland bij Hope & Co.	58 15/16	57 1/2	57 1/2	- 1 7/16
5 % Brazilië 1895	59 1/2	59 1/2	58 1/2	- 1
5 % Brazilië 1913	58 3/8	58 3/8	58 3/8	+ 1/4

Op de locale markt hebben de koersen der *Scheepvaart-aandeelen* alle eene dalende richting ingeslagen.

Van *Cultuurwaarden* werden *Tabakken* tot lagere koersen aangeboden, in weerwil van de hooge prijzen, die men voor het product in de eerste Sumatratabakinschrijving, welke op 5 dezer zal plaats hebben, verwacht. De flauwe houding werd toegeschreven aan de berichten, dat Duitschland zich bij de inschrijving niet zal laten vertegenwoordigen.

Rubberaandeelen zakten bij geringen handel iets verder in. Van de overige cultuurwaarden lagen de aandeelen Handelsvereniging Amsterdam zeer vast bij goede vraag, die zich op gunstige dividendgeruchten baseerde. Ook waren aandeelen Nederlandsch-Indische Handelsbank gezocht.

Petroleumaandeelen waren doorgaans lusteloos.

	27 Mrt.	30 Mrt.	2 Apr.	Rijzing of daling.
Ned. Ind. Handelsbank	230	234	234	+ 4
Nederl. Handel Mij.	183 1/4	182 1/8	183 1/2	+ 1/4
Amsterd. Superfosfaatfabr.	143 1/4	142 7/8	142 1/4	- 1
Insulinde Oliefabriek.	248	240 1/2	240	- 8
Ant. Jurgens' Ver. Fabrieken	265 1/4	265 1/4	265 1/2	+ 1/4
Philips' Gloeilampenfabriek	320	313	304	- 16
R. S. Stokvis & Zonen	390	392	392	+ 2
Cult. Mij. der Vorstenlanden	248 3/8	248	248 1/2	+ 1/8
Handelsver. Amsterdam ..	347	361	355	+ 8
Javasche Cultuur Mij.	370	370	369	- 1
Kon. Petroleum Mij.	510	506 3/4	503	- 7
Amsterdam Rubber Mij. ..	226	224	223 1/2	- 2 1/2
Holland Amerika Lijn ...	422 1/2	418	411	- 11 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd ..	195 3/4	195	193 3/4	- 2
Kon. Ned. Stoomboot Mij. ..	230 1/4	229 1/2	227 3/4	- 2 1/2
Bothnia Vrachtvaart Mij. ...	355	350 1/4	344 3/4	- 10 1/4
Deli Maatschappij	501	500	490	- 11

De Amerikaanse afdeling sloot zich vrijwel geheel bij de houding van Wallstreet aan. Vooral voor preferente Marine's bestond hier veel aanbod en de koersen zijn dan ook in overeenstemming hiermede ingezakt.

	27 Mrt.	30 Mrt.	2 Apr.	Rijzing of daling.
Anaconda Copper	174	173 7/16	171 1/4	- 2 3/4
Un. States Steel Corp.	111	110 7/16	109 3/8	- 1 3/8
Atchison Topeka	103	101 1/2	101 1/4	- 1 3/4
Southern Pacific	96 15/16	94 1/2	96 7/8	- 1/16
Union Pacific	142 3/4	142 1/4	141 7/8	- 7/8
Int. Merc. Marine afgest. ...	33 13/16	33 1/2	31 13/16	- 2
" " " " prefs.	90 11/16	90 5/8	85 3/4	- 4 15/16

Prolongatiegeld was $\frac{2}{4}$ (na $\frac{2}{4}$ pCt.) gemakkelijk verkrijgbaar.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

2 April 1917.

Van zeer groote beteekenis voor de tarwe-importeerende Europeesche landen zal zeer waarschijnlijk blijken te zijn het in den loop dezer week in Argentinië uitgevaardigde uitvoerverbod van tarwe en meel. De toch reeds weinig overvloedige hoeveelheid tarwe, die in de uitvoerlanden in dit seizoen voor uitvoer beschikbaar is, wordt door deze uitschakeling van Argentinië, dat vooral in de voorjaarsmaanden zich als tarwe-exporteur laat gelden, nog verder verminderd. Na de onrustbarende berichten omtrent den Argentijnschen tarwe-oogst, die ons bereikten in het najaar van 1916, was de toestand door het intreden van gunstiger weder allengs verbeterd. De klachten verstonden wel niet geheel en steeds is gerekend op eene kleine tarwe-opbrengst, doch herhaalde-

lijk heette het, dat een overschot van een miljoen ton tarwe voor uitvoer beschikbaar was. Sedert het einde van Januari is de tarwe-uitvoer van Argentinië van bevreemdigen omvang geweest en aan een uitvoerverbod werd eigenlijk niet meer gedacht. Zonder protest van Europeesche zijde en pogingen om het uitvoerverbod ingetrokken te krijgen, schijnt men zich niet bij den maatregel te zullen neerleggen. Volgens door ons uit Buenos-Aires ontvangen kabelbericht, hebben de groote in Argentinië gevestigde export-firma's in opdracht der Europeesche hoofdkantoren besloten, als represaille-maatregel tegen het uitvoerverbod allen aankoop van graan te staken. Het staat te bezien, of dit besluit, dat bij strenge uitvoering zeer zeker van groot nadeel zou zijn voor Argentinië, de Regeering van dat land kan bewegen den tarwe-uitvoer weder toe te staan, al is het dan met de noodige beperkingen, teneinde de behoeften der eigen bevolking te dekken. Natuurlijk gevolg van het uitvoerverbod was eene scherpe prijsdaling van tarwe aan de Argentijnsche beurzen. Van 14,70 pesos per 100 K.G. op 26 Maart is de prijs van den April-termijn te Buenos-Aires gevallen op 12,90 op den 31sten. De Noord-Amerikaansche markten waren weder zeer vast en Mei-tarwe te Chicago sloot op 31 Maart op \$ 1,95 1/4, 4 5/8 boven de noteering van den 26sten. Uit de telegrafische berichten, die ons uit Amerika bereiken, blijkt niet voldoende, waardoor deze verhooging eigenlijk is veroorzaakt. Het schijnt, dat voortdurende exportvraag en minder gunstige oogstberichten uit sommige staten der Unie tot de prijsverhoging hebben medegewerkt. Die oogstberichten hebben echter in dezen tijd van het jaar, wanneer tenminste niet van zware algemeene schade sprake is, niet veel beteekenis. De oogsttijd is nog zoo ver verwijderd, dat de vooruitzichten zich nog herhaaldelijk kunnen wijzigen en voor eenige ongerustheid bestaat geen grond. Over het Argentijnsche uitvoerverbod werd in de dagelijkse berichten omtrent de Noord-Amerikaansche markten tot nog toe niet gerept, hetgeen bevreemding wekt, daar toch het uitschakelen van dezen tarwe-leverancier zou dienen te leiden tot nog sterkere exportvraag uit Noord-Amerika en dus tot verdere prijsverhoging in dat land. De cijfers omtrent de wereldverscheppingen van tarwe, die ons anders geregeld uit Engeland bereiken, worden nog slechts voor Noord-Amerika verstrekt en soms voor Canada. De interessante gegevens, die ons zouden kunnen worden verstrekt omtrent de verscheppingen van Australië, worden niet gepubliceerd; zoodat niet is na te gaan, in hoeverre Europa's tarwe-behoefte door den aanvoer wordt gedekt. Wel heet het steeds in de Engelsche berichten, dat de verscheppingen zeer bevredigend zijn.

Maïs. De Amerikaanse maïsprijzen zijn in den loop dezer week weder verder gestegen, onder den invloed van sterke vraag voor de binnenlandsche consumptie en den geringen omvang van den zichtbaren voorraad. Van 26 tot 31 Maart bedroeg de prijsstijging voor Mei-maïs te Chicago 2 1/2 cent per bushel. De Argentijnsche noteeringen zijn weliswaar gedaald, ofschoon later het verlies gedeeltelijk is ingehaald, doch deze schijnen geheel nominaal te zijn, daar door bovengenoemd onthoudingsbesluit der exporteurs de zaken in maïs in Argentinië van zeer geringen omvang zijn.

Lijnzaad. De lijnzaadmarkten in Noord- en Zuid-Amerika toonen weinig leven. Vooral in Argentinië veranderen de prijzen zeer weinig. Eindelijk echter bereiken ons berichten omtrent meerdere kans op verscheppingen van Zuid- naar Noord-Amerika. Zaken schijnen echter nog niet te zijn gedaan, daar deze zeker prijsstijging in Argentinië zouden dienen te veroorzaken.

Buitenlandsche granen in Nederland.

De April-distributie van voedergraan zal van zeer kleinen omvang zijn. Slechts is levering van maïs en boonen voor paardenvoeder aangekondigd, terwijl alle verdere distributie achterwege blijft, behalve van lijnkoeken. Weliswaar is de Maart-distributie nog nauwelijks bij de verbruikers aangekomen, zoodat dezen niet dadelijk geheel zonder voorraad zijn, doch een feit blijft toch, dat vrijwel eene geheele maand-distributie is uitgeschakeld. Zooals bekend is, ligt de oorzaak der schaarschte hierin, dat Engeland de Nederlandsche schepen, die zich onderweg naar ons land te Halifax bevinden of geladen liggen in Noord- en Zuid-Amerikaansche havens, verhindert hunne reis voort te zetten. Een ander gedeelte der Nederlandsche handelsvloot, dat geladen in Britsche havens ligt, schijnt weliswaar na langen tijd aangehouden te zijn geweest verlof te hebben ontvangen de reis voort te zetten, doch intusschen was wegens den verscherpten duikbootoorlog de reis over de Noordzee te gevaarlijk geworden. Ook die ladingen worden ons dus nog onthouden. Met Duitschland zoowel als Engeland wordt onderhandeld over de wegruiming der vele bezwaren, die onze scheepvaart

ondervindt, doch het schijnt groote moeite te kosten eenig resultaat te bereiken. Het zal voor ons land zaak zijn, de voorraden zoo lang mogelijk te doen strekken en verder te hopen op een spoedig intreden van het voorjaar, wanneer de weiden in een groot deel der voederbehoefte beginnen te

voorzien, doch zachter weder laat voorloopig nog op zich wachten. Al het voorgaande geldt evengoed voor tarwe als voor veevoeder. Als nieuwe bezuinigingsmaatregel voor tarwe is het dagelijksch broodrantsoen verminderd van 400 op 311 gram.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres *)		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe April	Maïs Mei	Lijnzaad April
2 Apr. '17	199 ³ / ₈	122 ¹ / ₄	63 ⁷ / ₈	12,90	10,10	21,50
26 Mrt. '17	190 ³ / ₈	116	60 ³ / ₈	14,70	10,35	21,50
3 Apr. '16	120 ¹ / ₈	76 ¹ / ₄	45 ³ / ₈	8,00	4,95	11,40
2 Apr. '15	152 ³ / ₈	73	57 ¹ / ₈	12,40 ³	5,52	9,85
2 Apr. '14	91 ¹ / ₄	68 ¹ / ₈	38 ⁷ / ₈	8,88 ³	4,88 ⁴	12,83 ³
20 Juli '14	82 ¹	56 ³ / ₈ ¹	36 ¹ / ₂ ¹	9,40 ²	5,38 ²	13,70 ²

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per Mei. ⁴) per Juni.

*) De noteringen van Buenos Ayres zijn van 24 en 31 Mrt.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	2 April 1917	26 Maart 1917	3 April 1916
Tarwe	472,— ¹	472,— ¹	368,— ¹
Rogge (No. 2 Western) ..	nom.	nom.	nom.
Maïs (La Plata)	345,— ¹	345,— ¹	255,— ¹
Gerst (46 lb. feeding)....	345,— ¹	345,— ¹	347,—
Haver (38 lb. white clipped)	20,— ¹	20,— ¹	16,—
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) .	200,— ¹	200,— ¹	159,50
Lijnzaad (La Plata).....	740,—	740,—	457,50

¹) Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	25-31 Maart 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	25-31 Maart 1917	Sedert 1 Jan. 1917	Overeenk. tijdvak 1916	1917	1916
Tarwe.....	—	84.463	130.789	—	4.553	—	89.016	130.789
Rogge	—	4.465	7.007	—	—	—	4.465	7.007
Boekweit	—	654	4.844	—	—	500	654	5.344
Maïs	4.514	55.907	64.675	—	39.309	24.930	95.216	89.605
Gerst	—	2.608	32.372	—	5.492	2.640	8.100	35.012
Haver	—	—	17.710	—	6.790	4.218	6.790	21.928
Lijnzaad	—	8.322	18.637	—	7.560	25.788	15.882	44.425
Lijnkoek.....	—	9.150	52.995	—	14.132	4.165	23.282	57.160
Tarwemeel	—	3.815	—	—	—	—	3.815	—

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	7.099	75.329	163.599	—	—	—	75.329	163.599
Maïs	—	7.479	46.662	—	—	—	7.479	46.662

STEENKOLEN.

Tengevolge van de zeer ongeregelde postverbinding met Engeland, blijven de marktberichten vandaar uit, of wel komen met zooveel vertraging binnen, dat zij bij aankomst weinig actueel zijn.

De laatste berichten wijzen op een aanhoudende flauwe stemming.

De aanvoer naar Nederland staat nog altijd zoo goed als geheel stil.

Van Duitschland daarentegen loopt de aanvoer bevredigend; hetzelfde geldt van de productie in Limburg.

De vraag naar huisbrandkolen is door het aanhoudend koude weer nog steeds boven normaal.

De April prijzen voor Hollandsche en Duitse kolen bleven nagenoeg onveranderd.

METALEN.

IJZER EN STAAL.

Engeland. Er is niet de minste ontspanning gekomen in de bedrijvigheid, die in de ijzer-, staal- en aanverwante industriën heerscht. De druk schijnt inderdaad te zullen toenemen en elke poging wordt aangewend om de productie in de fabrieken te bespoedigen, ofschoon in veel gevallen de machines op haar volle kracht worden geschat.

Het gebrek aan werklieden is een onoverkomelijke hinderpaal geworden, terwijl de fabrieken tevens ernstig klagen over het gebrekkige spoorwegverkeer, veroorzaakt door het tekort aan wagons.

Eenige hoogovens konden het noodige rollend materiaal niet verkrijgen om hun ruw-ijzer naar de staalfabrieken te vervoeren, zoodat stilstand onvermijdelijk was.

Duitschland. Ingekomen berichten melden, dat er geen verandering van belang is gekomen in den toestand van de ijzer- en staalmarkten. Het Uitvoerend Comité voor toezicht op de nationale industrie wendt alle pogingen aan om de hinderpalen, welke door het ongunstige weder te voorschijn geroepen zijn, uit den weg te ruimen, waardoor de fabrieken in staat worden gesteld met hoogdruk te werken.

Het onvoldoende aantal arbeiders en de storing in het spoorwegverkeer zijn nog steeds een bron van groote zorgen voor de autoriteiten.

Amerika. De neiging van de markt is nog steeds dezelfde en uit de weinige berichten, die inkomen, blijkt, dat de prijzen voor alle ijzer- en staalproducten onophoudelijk stijgen.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
30 Maart 1917..	nom.	136.-/	214.17/6	30.10/-	—
23 „ 1917..	nom.	136.-/	216.10/-	30.10/-	—
31 Maart 1916..	92/8	116.-/	199.10/-	35.-/	96.-/
2 April 1915..	68/6	69.10/-	168.-/	23.-/	213.-/
20 Juli 1914..	51/4	61.-/	145.15/-	19.-/	21.10/-

KATOEN.

Noteringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	30 Mrt. '17	23 Mrt. '17	16 Mrt. '17	30 Mrt. '16	30 Mrt. '15
New York	19,10 c	19,20 c	17,80 c	12,10 c	9,65 c
Liverpool	12,77 d	12,47 d	12,08 d	7,83 d	5,62 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '16 tot 16 Mrt. '17	Overeenkomstige perioden	
		1915—'16	1914—'15
Ontvangsten Gulf-Havens..	4326	3797	5768
„ Atlant. Havens	1707	2027	2943
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2087	1842	2712
„ „ t Vasteland.	1673	1616	3073
„ „ Japan etc...	431	299	366

Voorraden in duizendtallen

	16 Maart '17	16 Maart '16	16 Maart '15
Amerik. havens.....	1250	1426	1496
Binnenland.....	1083	1004	941
New York	146	301	128
New Orleans	421	374	381
Liverpool	785	932	1426

WOL.

De weinig talrijke berichten die ons over de Engelsche markt toekomen, vermelden geen verandering in den algemeenen toestand. De veilingen te Londen worden in opgewekte stemming voortgezet zonder prijsverandering.

In La Plata mag men het seizoen vrijwel als gesloten beschouwen. De nog ter markt aanwezige voorraden bestaan slechts uit mindere soorten. De aanvoer uit het binnenland is afgelopen.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
23 Maart 1917.....	70	54	42½	35½	31
16 „ 1917.....	68½	53	42	35½	31
25 Maart 1916.....	43	37	33	29	27

KAPOK.

(Opgave van de Maklaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 31 Maart 1917.

Importeurs:	Voorr.	Aanv.	Verk.	N.O.T.
	1 Jan. 1917.	tot 31 Mrt.	tot 31 Mrt.	Voorr. 31 Mrt.
Amsterdam-Bat. Hsvg. ...	—	187	187	—
H. G. Th. Crone.....	—	535	535	—
Edgar & Co.....	617	1832	2449	—
Landbouw-Mij. Geboegan.	—	90	90	—
Mirandolle Voute & Co..	133	205	338	—
Weise & Co.....	—	86	86	—
	750	2935	3685	—

Prijs van prima N. O. T.

Kapok op 31 Maart

85 à 90 cts. in 1917				
55 cts. in 1916	4253	4275	8101	427
36 à 37 cts. in 1915	6579	28986	29639	5926
37½ à 38 cts. in 1914	6733	32825	32828	6730
46½ à 47 cts. in 1913	3053	21838	19939	8219
46½ à 47½ cts. in 1912	4178	33204	29163	8219
45 cts. in 1911	798	16178	16645	329
35½ à 36½ cts. in 1910	13274	16206	21708	7772
35½ à 36½ cts. in 1909	14729	24179	12173	26735
34½ à 35½ cts. in 1908	15560	17776	15088	18243

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review“
van 24 Februari, 2, 9 en 16 Maart.

Londen. Petroleum. De prijzen zijn gedurende de afgelopen vier weken onveranderd gebleven als volgt:

Second Grade 1 s. 1½ d.

Standard White 1 s. 2 d.

Water White 1 s. 3 d.

Over het algemeen heerschte er een vaste stemming.

Smeeroliën. De prijzen van smeeroliën waren:

	23 Feb. 2 Mrt.	9 Maart	16 Maart
Amer. pale vanaf £ 26	£ 28	£ 24.10 s./£ 33	£ 24.10 s./£ 33
American red „	£ 26	£ 28	£ 26/£ 33
Amer. filt. cyl. „	£ 23	£ 25	£ 26
Amer. darkcyl. „	£ 19	£ 21	£ 19

Over het algemeen was de markt vast, zelfs zeer vast. Prijzen waren sterk oplopend. Toch was de markt niet levendig in verband met de schaarschte der voorraden.

Benzine. De prijzen zijn onveranderd gebleven:

No. 1 2 s. 10 d.

No. 2 2 s. 9 d.

No. 3 2 s. 8 d.

Over het algemeen heerschte er een vaste stemming.

Alle merken zijn in Schotland en Ierland 1 d. per gallon duurder.

Bij bovenstaande prijzen moeten 6 d. per gallon verbruiksbelasting worden gevoegd.

Terpentijn. De prijzen zijn als volgt:

	23 Febr.	2 Maart	9 Maart	16 Maart
Loco	54 s. 9 d.	54 s. 9 d.	54 s.	53 s.
Maart/April....	55 s. 3 d.	55 s.	54 s. 3 d.	53 s. 3 d.
Mei/Augustus ..	56 s. 3 d.	56 s. 6 d.	55 s. 6 d.	54 s. 6 d.
Sept./December .	56 s. 6 d.	56 s. 9 d.	56 s. 3 d.	55 s. 6 d.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt zijn de prijzen terug-

gelopen en de markt heeft met het goedkooper worden van de terpentijn zijn vast, rustig karakter verloren.

Paraffine. De prijzen van paraffine waren als volgt:

	23 Febr. 2—9 Maart	16 Maart
Smeltpunt 140°	5 7/8—6 d.	6—6 1/4 d.
„ 130—132°	5 3/4 d.	5 3/4 d.
„ 125—127°	5 1/2 d.	5 1/2 d.
„ 118—120°	5 1/8 d.	5 1/8 d.

Vau Stookolie en vethoudende oliën zijn geen officieele noteeringen.

Liverpool. In de afgelopen vier weken is de toestand op de markt te Liverpool onveranderd gebleven. Petroleum-producten vinden vasten verkoop en Amerikaansch wordt 1 s. 1 d.—1 s. 2 d. per gallon genoteerd. Er is geen Russische olie aan de markt.

Baku. Gedurende een maand is de markt voor ruwe olie vast gebleven en staat de ruwe olie 61 kopeken per poed genoteerd.

New York. De noteeringen te New York waren als volgt:

	22 Febr.	1 Mrt.	8 Mrt.	15 Mrt.
Geraffineerd in kisten	12,25 c.	12,25 c.	12,50 c.	12,50 c.
Standard White in vaten..	9,75 c.	9,75 c.	10,00 c.	10,00 c.
Credit Balances	3,05 c.	3,05 c.	3,05 c.	3,05 c.
Pennsylvanian Crude per vat \$3,5	\$3,5	\$3,5	\$3,5	\$3,5

Philadelphia. Standard White stond als volgt genoteerd:

22 Februari	9,70 c. per gallon.
1 Maart	9,70 c. „ „
8 Maart	10,00 c. „ „
15 Maart	10,00 c. „ „

SUIKER.

De omzet aan onze Bietsuikermarkt was deze week van meer betekenis dan gedurende de voorafgaande weken. Disponible suiker werd verhandeld tot prijzen oplopende van f 22 2/8 tot f 22 1/4, doch sloot de markt lusteloos met koopers niet boven f 22 1/4, terwijl verkoopters op f 22 15/16 houden.

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1917/16	1916/15	1915/14
Duitschl. } 1 Sept.	250.000*	545.000*	536.607 tons
Hamburg }			
Oostenrijk 1 „	305.000*	478.000*	244.741 „
Frankrijk 1 „	39.012	58.525	141.454 „
Nederland 1 Maart	155.254	84.396	154.348 „
België 1 Febr.	106.251	71.358	181.452 „
Engeland 1 „	137.913	109.170	486.838 „

Totaal Europa	993.430	1.346.449	1.745.440 tons
Ver.St.v.N.A. 8 Mrt.	251.000	114.023	133.036 „
Cubahavens 14 „	322.000	535.350	384.000 „

Totaal 1.566.430 1.995.822 2.262.476 tons

* Raming.

In Duitschland werden intusschen de maximum-prijzen voor verschillende bietsorten, welke voornamelijk voor veevoeder gebruikt worden, van regeeringswege verlaagd, waardoor het voor vele landbouwers voordeliger wordt om suikerbieten aan te planten en bestaat er nu meer kans, dat de uitgestrektheid van den aanplant van verleden jaar bereikt wordt.

Uit Oostenrijk wordt gemeld, dat de contracten voor suikerbieten slechts langzaam vorderen, aangezien de fabrieken zekerheid van de regeering verlangen ten opzichte van voldoende verstrekking van kolen voor hun bedrijf.

In Frankrijk geeft men zich veel moeite om den uitzaai van bieten te bevorderen. Wat Nederland betreft, zoo is het reeds eenigen tijd bekend, dat, in verband met de bijzondere regeeringsbesluiten, de aanplant van suikerbieten ongeveer 25 % kleiner zal zijn dan verleden jaar.

In Engeland werd eene verordening uitgevaardigd, waardoor alle fabrikanten, die voor hun bedrijf suiker gebruiken — met uitzondering van de jam-, marmelade- en gecondenseerde-melkfabrieken — gedurende 1917 slechts 40 % mogen gebruiken van de hoeveelheid suiker, welke door hen in 1915 is verwerkt.

Op Java is de oude voorraad suiker aan het slinken. Niet onbelangrijke hoeveelheden werden naar Britsch-Indië geconsigneerd, terwijl een gedeelte van den voorraad zijn weg naar Engeland zal vinden. In nieuwen oogst vond weder eene transactie plaats en wel tot f 13 3/4 voor Superieur; de koper is een exporteur. Groot is de kooplust echter nog niet.

Wij laten hier volgen eene specificatie der Java-afschepingen uit de laatste oogsten t/m. einde December:

Destinaties	Oogst 1916	1915	1914
Nederland en Ned. f.o.	31.673	413	11 tons
Engeland	537.819	219.802	551.114 "
Frankrijk	64.709	72.863	14.430 "
België	—	—	851 "
Noorwegen	11.836	—	— "
Italië	20.697	—	— "
Suez	11.904	19.871	— "
Port Said f.o.	18.164	40.272	61.157 "
Amerika (Atl. havens)	—	—	— "
Vancouver	6.000	—	— "
Singapore	43.597	36.049	51.846 "
China	5.120	15.525	16.492 "
Hongkong	104.622	143.891	93.812 "
Japan	49.312	47.595	99.787 "
Britsch-Indië	314.134	369.973	256.084 "
Australië	4.512	44.504	5.457 "
Siam	10.404	8.441	2.493 "
Diverse havens	12	—	— "

Totaal..... 1.234.503 1.019.199 1.153.546 tons

Amerika vertoonde eene sterk fluctueerende markt. Aanvankelijk liepen Spot-Centrifugals van 5,52 à 5,64 c. tot 5,95 à 6,02 c. op, doch vielen daarna weer op 5,77 à 5,80 c. terug.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per April	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granulated fob.	
30 Maart 1917..	f 22 1/2	47/1 1/2	21/3	30/6	5,95 à 6,02
23 " 1917..	" 22	47/1 1/2	—	—	5,52
30 Maart 1916..	" 27 3/8	42/6	18/0	27/10 1/2	5,86 à 6,02
30 Maart 1915..	" 18 1/4	31/-	—	—	4,89
21 Juli 1914..	" 11 18/32	18/-	—	—	3,26

JAVA KINABAST.

(Opgave van het Kina-Bureau).

De voorraad te Amsterdam in de eerste hand van Fabrieks- en Pharmaceutische Kinabast bedraagt na aftrek van de toewijzing van 28 Maart 1917 (met 2 supplementen) en de veiling van 29 Maart 1917 (incl. arrivement per s.s. Antenor).

2 April 1917	tegenover op	28 Februari l.l.
24719 Colli	Eerste hand.....	33259 Colli
11322 "	Ueberstock	11322 "
999 "	in bewerking zijnde	999 "
	B. S. gedeelte ex. s.s. Riouw.	
37040 Colli		45580 Colli

Volgens bericht van den Vertegenwoordiger der Fabriekanten is de Unit voor de Toewijzing van 28 Maart 1917, in verband met het gemaakte compromis, vastgesteld op: 11.83 Cts. per 1/2 K.G.

RUBBER.

De prijzen zijn in de afgelopen week wederom gedaald, hoewel niet van beteekenis.

Tot op heden schijnt nog niet veel rubber verloren gegaan te zijn tengevolge van de verscherpte duikbootoorlog. De noteeringen luiden:

Prima Crêpe en smoked Sheets:			
April/Juni	3/1	cinde vorige week	3/2 3/4
Juli/Dec.	2/11 3/4	" "	3/- 1/2
Hard cure fine Para ..	3/2 1/2	" "	3/2 1/4

JAVA THEE.

(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 27 Februari 1917	34468
Sedert aangevoerd	21282
	55750
Sedert afgeleverd	20470
Voorraad heden	35280
Waarvan in de eerste hand.....	9945

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Ook deze week onderging de markt geene verandering. Het aanbod in eerste hand blijft klein en ondervond tot de bestaande prijzen goede belangstelling.

In tweede hand blijft de omzet onbeteekenend.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
31 Maart 1917	254.000	6325	1.889.000	5700	11 ²⁹ / ₃₂
24 " 1917	299.000	6325	1.882.000	5900	11 ⁰¹ / ₃₂
31 Maart 1916	325.000	6750	1.634.000	6650	11 ²⁸ / ₃₂
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloopt week	Sedert 1 Juli	Afgeloopt week	Sedert 1 Juli
31 Maart 1917..	29.000	1.940.000	70.000	9.018.000
31 Maart 1916..	47.000	2.893.000	78.000	10.650.000

TABAK.

(Uit het Maandbericht van de Makelaars P. Meerkamp van Embden & Zoonen.)

	Java	Sumatra	Venezuela
Voorraad 1 Maart 1917 ..	49970 Pn.	5695 Pn.	819 Pn.
Aanv. sedert 1 Maart 1917	802 "	— "	— "
	50772 Pn.	5695 Pn.	819 Pn.
Afmancooanv. S.S. „Riouw”	1187 "	41 "	— "
Voorraad 2 April 1917 ..	49585 Pn.	5654 Pn.	819 Pn.

In de afgelopen maand vonden voor *Java Tabak* twee N.O.T. inschrijvingen plaats (1 Maart alhier voor 8704 pakken en 16 Maart te Amsterdam voor 12.555 pakken), terwijl op 30 Maart een inschrijving voor 25.736 pakken N. O. T. vrije tabak-gehouden werd.

Omtrent den uitval van den nieuwen oogst valt aan hetgeen wij in ons vorig bericht vermeldden, niet veel toe te voegen; een verbetering toonde deze in het algemeen niet, integendeel kwam het onrijp-vale bij eenige districten nog wat meer op den voorgrond, terwijl het opvallend is hoe weinig helderkleurig kerf (wanneer men de Madoera uitzoondert) de oogst oplevert. Het Loemadjang blad viel beter dan de eerste kleine partijtjes deden vermoeden; er kwam zelfs één zeer mooi partijtje rijp bruin zachtbladdig omblad hierbij voor.

De stemming in N. O. T. inschrijvingen was eenigszins wankelend: de fabrikanten welke thans zagen, dat in 2 maanden tijds 30.000 pakken tot hun beschikking kwamen, toonden zich wat meer terughoudend; een deel der handelaars heeft zich van het begin af door de in dit artikel tot dusverre geheel onbekende talloze formaliteiten en beperkingen laten afschrikken en daardoor wordt het aantal koopers spoedig beperkt met als noodzakelijk gevolg zeer uiteenlopende prijzen voor partijen waarin onderling niet zoo heel veel verschil is.

In de tweede inschrijving was de stemming over het geheel weder iets vaster, vermoedelijk voor een deel het gevolg daarvan, dat uit de bekendmaking der datums voor de vrije inschrijvingen bleek, dat in de eerste wegen geen N. O. T. inschrijvingen zouden plaats vinden.

Voor Duitschland was een definitieve regeling (waartoe importeurs en handelaars gemeenschappelijk hun medewerking willen verleen) nog niet getroffen; aan de inschrijving van 30 Maart namen Duitsche koopers dan ook geen deel. Niettemin was de stemming zeer willig en de prijsbasis was beduidend hooger dan in het najaar; dit behoeft trouwens niet te verwonderen, want sindsdien hebben zich de transportmoeilijkheden nog enorm vergroot, zonder dat voor het oogenblik veel uitzicht op verbetering schijnt te bestaan.

De ontwrichting van den toestand heeft zich dan ook in ons artikel nog niet zoo zwaar doen voelen als thans het geval is; voor den handel door alle mogelijke moeilijkheden bij den afzet en gebrek aan materiaal voor nieuwe onderne-

mingen, doch in niet mindere mate voor de importeurs. Deze mogen dan voor hun loco-voorraad vrije tabak ongekend hooge prijzen bedingen, dit is echter slechts een klein gedeelte van den oogst (te meer omdat van de aanvoeren tot dusverre een belangrijk percentage ter beschikking van de binnenlandsche consumenten moest blijven) en het is zeer de vraag of dit zal blijken op te wegen tegen de groote risico's waaraan het onverscheepte deel van het product blootstaat.

Wij doelen hier niet alleen op de enorme vrachten, assurantie-premies en verdere onkosten, doch evenzeer op de gevaren voor qualiteits-achteruitgang voor ons artikel aan het te lang blijven liggen in Indië verbonden.

In het belang van alle daarbij betrokkenen is het dan ook zeer te hopen; dat middelen zullen gevonden worden om althans geleidelijk weder tot verlading van het onverscheepte deel van den oogst te komen.

Voor Sumatra is de eerste inschrijving (voor 20.448 pakken) te Amsterdam thans vastgesteld op 5 April.

Van Amerikaanse soorten werden te Amsterdam aangeboden onder N. O. T.-verband 2664 balen Brazilië, 317 balen Columbia en 250 balen Manila, van vrije tabak 499 balen Brazilië, 280 balen Havana, 950 balen Paraguay en 5 balen Salta.

Voor deze soorten bestaat niet zooveel belangstelling als voor de Java's; een der redenen hiervan is wellicht, dat het meer en meer gebruikelijk geworden is een groot deel der aangeboden partijen op te houden, hetgeen ook thans het geval was.

VETTEN EN OLIËN.

Oleo-Margarine zonder zaken. Afgezien nog van de hooge prijzen, weigeren koopers iets te ondernemen tengevolge der fabelachtig hooge molestpremies en de onzekerheid of, bij koop, de goederen ook werkelijk verladen zullen worden.

De offerten luiden:

voor „Extra's" f 140,— tot f 142³/₄
 „ 2e soorten „ 138,—
 „ Mutton-Jus „ 126¹/₂

alles exclusief oorlogsriscio, franco Rotterdam.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche noteert f 135,—.

Zuid-Amerikaansche. Nadat tevergeefs diverse biedingen „op conditie", inclusief alle oorlogsriscio, gedaan waren, werden aan het einde der week een paar honderd vaten:

„Fac. A" gedaan tot f 110,—
 „Fac. B" „ „ „ 108,—
 „Fac. X" „ „ „ 106,—

franco Rotterdam, doch exclusief alle oorlogsriscio gedaan.

Verkoopers, behouden zich hierbij echter het recht voor, de koopen te annuleeren, wanneer de goederen niet binnen 60 dagen kunnen worden verscheept, hetgeen de zaak zeer onzeker maakt.

Neutrallard. Men offereerde deze week eerst à f 148¹/₄ en naderhand à f 151,— exclusief oorlogsriscio.

Katoenzaadolie zonder eenige offerte.

Geraffineerd Cocosvet. De noteering luidt f 103,— voor prompte levering.

COPRA.

Ook deze week ging er bij gebrek aan geschikte offerten niets om. De markt te Londen blijft onveranderd kalm gestemd.

Ceylon cif. Londen £ 42.15.- en cif. Marseille £ 49.- (koopers).

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

31 Maart 1917.. f 47⁷/₈ nom. }
 24 „ „ 1917.. „ 48¹/₈ nom. } N.O.T.-condities.
 31 Maart 1916.. „ 40³/₄ }
 31 Maart 1915.. „ 70¹/₂ }
 20-28 Juli 1914.. „ 28³/₄ }

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

31. Maart 1917. Alle beschikbare Entente schepen werden opgekommandeerd om lading tot de vastgestelde maximum vrachten te vervoeren. Onzijdige vaartuigen werden ten behoeve van den beheerder der kolenmijnen gezocht voor mijnstutten van Noorwegen naar de Oostkust van Engeland; een aantal schepen werd bevracht tot ca. 305/- per vadem. Overigens werden weinig neutrale booten afgesloten.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
26/31 Maart 1917	—	—	—	—	—	—
19/24 „ 1917	—	—	—	31/3	—	—
27 M./1 Apr. 1916	—	—	f 13,50	14/-	f 95,—	135/-
29 M./3 Apr. 1915	—	—	10/-	8/-	70/-	67/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitchpine)	Engeland (pitchpine)
26/31 Maart 1917..	—	—	—	—
19/24 „ 1917..	—	—	—	—
27 Maart/1 April 1916..	—	—	—	540/-
29 Maart/3 April 1915..	—	—	—	220/-
Juli 1914..	f 12,—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
19/24 „ 1917..	—	—	—	—
27 Maart/1 April 1916..	25/-	23/-	—	—
29 Maart/3 April 1915..	14/1 ¹ / ₂	16/-	—	—
Juli 1914..	4/3	5/4 ¹ / ₂	5/8	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
26/31 Mrt. 1917	—	—	—	—	—	—
19/24 „ 1917	51/-	101/3	100/-	—	—	—
27 M./1 A. 1916	fr 69,50	90/-	105/-	65/-	f 6,—	—
29 M./3 A. 1915	„ 15,—	19/6	26/-	26/6	„ 6,—	—
Juli 1914	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	26/31 Maart 1917..	—	—	—
19/24 „ 1917..	240/-	—	—	135/-
27 Maart/1 April 1916..	100/-	165/-	—	140/-
29 Maart/3 April 1915..	56/3	75/-	80/-	95/-
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteeringen per ton van 1015 K.G.

BINNENVRACHTEN.

Enige vrachtnoteeringen. Er is deze week onder meer aangenomen:

110 Last zout naar Zwolle voor f 2,60 p. Last (= 2000 Ko's.)
 100 „ „ „ Leiden „ „ 1,50 „ „
 50 „ „ „ Utrecht „ „ 1,80 „ „

Bovendien waren eenige schepen, met Regeeringsgraan binnen, een welkome gelegenheid voor enkele particuliere schippers en enkele schepen van de kantoorrederijen om ook weer eens aan het werk te komen.

Overigens nog steeds een groote stilstand in zaken.

De vrachten van België waren:

Ledig sleepen naar Brussel en met kolen terug naar Rotterdam f 1,10 per ton met vrij sleepen tot en van Willebroek.

Ledig sleepen naar Luik en omstreken en met kolen terug naar Rotterdam f 2,25 per ton met vrij sleepen naar en van Maastricht.

Het sleeploon naar de benedenrijn was ongeveer 20 cents boven het f 0,50 tarief.

Nederlandsche Bank voor Russischen Handel

BANQUE NÉERLANDAISE POUR LE COMMERCE RUSSE

Kapitaal 5.000.000 Roebels.

Kantoor: 20 NEWSKY PROSPECT
Telegramadres: NEDRUSBANK **PETROGRAD.**

De Bank neemt gelden à deposito en in rekening-courant en verricht alle soorten wissel- en bankzaken.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot alle kantoren van de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ en de TWENTSCHE BANK, zoomede tot de heeren HOPE & Co. en LIPPMANN, ROSENTHAL & Co. te Amsterdam en R. MEES & ZONEN te Rotterdam.

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

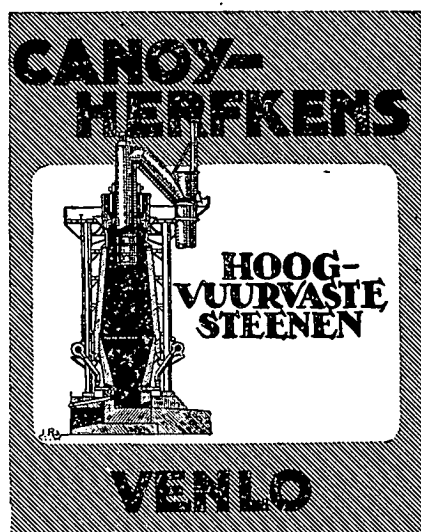
HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,— op elk goed effectenkantoor

J. & J. M. VOORHOEVE
Makelaars in Assurantiën
Anno 1836

ROTTERDAM

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening. Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen van elken aard.

DIRKZWAGER'S SCHEEPSAGENTUUR

MAASSLUIS EN HOEK VAN HOLLAND

Belasten zich met het rapporteeren van schepen en het behandelen van scheepszaken op den Nieuwen Waterweg

NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ

MAASSLUIS

Contracteeren voor het bergen van gezonken schepen en ladingen, op de rivieren en buitengaats; belasten zich met het instellen van duikeronderzoek, enz. enz.

LAPIDOTH & VIS

ASSURANTIËN

De Ruyterkade 124, Amsterdam

belasten zich met het plaatsen van alle assurantiën, speciaal

TRANSPORT-, MOLEST- EN BRAND- VERZEKERINGEN

GEO. H. McFADDEN & BRO. COTTON MERCHANTS

PHILADELPHIA—NEW YORK

Vertegenwoordiger voor Nederland: D. BREEKLAND, Oldenzaal—Enschede

DE SPAARNE-BANK

HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—

REKENING-COURANT, CREDIETEN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN, WISSELS, EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.

VAN RIJN & CO

UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCHER

FIJNE TAFELMOSTERD

PIERSON & Co.
AMSTERDAM

BOISSEVAIN & Co.
NEW YORK

FINANCIEREN IN- EN EXPORT. — BEHANDELEN VERSCHEPINGS- EN ANDERE DOCUMENTEN.
BEZORGEN OPSLAG, VERSCHEPING EN ASSURANTIE VAN GOEDEREN.
FOURNEEREN EN INCASSEEREN WISSELS OP ALLE PLAATSEN IN DE VER. STATEN EN CANADA.
OPENEN REKENING-COURANT MET RENTE-VERGOEDING.

RUSSISCH-HOLLANDSCHE BANK

RUSSKO-GOLLANDSKI BANK
BANQUE RUSSO-HOLLANDAISE

PETROGRAD

NEWSKI PROSPEKT 21
Telegram-Adres: PETRODAM

Volgestort Kapitaal Rs. 10.000.000 Rentevergoeding op chèque-rekeningen tot nader order 4 pCt. Reserven Rs. 1.000.000

Financiering van im- en export. Rembours-credieten. Incasseering en aan- en verkoop van wissels. Handelsinformaties.

Inlichtingen verkrijgbaar bij de Hoofdvertegenwoordiging voor Nederland:

de Rotterdamsche Bankvereniging te Amsterdam en Rotterdam

PH^s VAN OMMEREN REEDER, CARGADOOR, EXPEDITEUR,
ROTTERDAM ASSURANTIE

AGENT VAN STOOMVAARTLIJNEN NAAR: AUSTRALIË EN NIEUW-ZEELAND, CHINA EN JAPAN,
BRITSCH-INDIË, ZUID-AFRIKA, CHILI EN PERU, MEXICO, WEST-INDIË,
LONDON, LIVERPOOL, MANCHESTER, SOUTHAMPTON EN CORK.

PH^s. VAN OMMEREN (LONDEN) LTD, LONDEN
THE PH. VAN OMMEREN CORP'N OF NEW YORK, NEW YORK

VAN ES & VAN OMMEREN, AMSTERDAM
COMPTOIR MARITIME ANVERSOIS, ANTWERPEN

Holland-Canada Hypotheekbank — 's-Gravenhage

Uitstaand bedrag Pandbrieven ruim f 12.500.000,—

5 pCt. Pandbrieven tegen den koers van 99¹/₂ pCt.

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren
Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen
Ijzerconstructiën

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf
ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang

Drie droogdokken met lichtvermogen tot 14000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam

GEBR. VAN UDEN
ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”